

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stan: mesečno 12.50 Din

za izdajanje 25.—

—

—

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova ul. št. 64. Telefon št. 36.

Podružnice:

Maribor, Baravska ul. št. 2. Telefon št. 22.

Celje, Aleksandrova št. 6.

Racun pri pošti, čekovi, savodu št. 11.842.

Ljubljana, 28. decembra.

V smislu uradnega zakona bi morali državni nameščenci dobivati povzane mesečne prejemke že od 1. oktobra letošnjega leta naprej. To se ni zgodilo. Mesto za izplačilom večjih plač, je vlada skušala pomiriti obupano uradništvo z raznimi napovedmi. Najprej so vladni krogi — potem, ko so poboljšali za oktober že odlašali — razlašali, da se bo uradništvo izplačalo 1. januarja 1924 ves znesek za november in december. Kmalu nato je prišla v javnost vladna napoved, da se bo uradniškom začetkom januarja izplačalo kot predum na povzice od novembra meseca dalje znesek po 2000 in 1500 Din. Včeraj pa je prišel šele s pravo barvo na dan finančni minister dr. Stokanovič ter razodel, da bodo državni uslužbenci prejeli po novem letu le nekako miloščno od 10 do 20 dinarjev, ki se bo na še v treh obrokih odplačevala. Država ostane še naprej dolžnik uradništva.

Ni neinteresantno, kak komentar je postal finančni minister k svojem naslednjemu odloku, ki mu ga je ministrski svet odobril. Dostojni honorarji »Politike« je izjavil, da je vlada, odkar jo imajo v rokah sami radikali, neprestano glasila, kako bi ponovila materialni položaj uradništva. Čol niz nakrepov da je bil podvzet zadnje meseca, da se »stomniema« poravi položaj uradnikov. Ako se izrazi v številkah vse to, kar je vlada storila za uradništvo in oficirje, čoda dolžnost do jedne dosti impozantne cifre od okroglo jedne milijarde dinarja. Minister finance pravi, da se povečalo vsi prejemki državnih uradnikov za 1924. povprečno za 33 %. Vlada pa da ni dala uradništvu le nominalnega povečanja prejemkov, marveč tudi realno: kajti vrednost denarja da le poskočila. »Je li to dovoljno ili nile?« je vprašal končno gospod minister finance ter pristavil, da »has v interesu samih uradnikov« ni smel, da jim povzra še v januarju prejemke višje, kakor jih hoče povzati.

Ali ste žili nanizaneve že toliko cizma in toliko neravnice, kakor jih je izustil odgovorni faktor v državi, v čegar roke je izročena usoda uhogega in obubožnega državnega nameščence? To, kar uganja z uradništvom radikalni režim, ni le neravnica, je še siromakova, to ni le varanje in cinizem, ki razvleka karstni glavni nosilec državne oblasti in avtoritete, marveč je še zločin nad državo, nad narodom in množicami.

Leto 1922. je pravzaprav uradništvo kadikrat dobilo povzane prejemke. Bilo je to še pred radikalno — demokratsko koalicio in takrat, ko je še minister dr. Zerkov bil v ministrskem svetu, posl. Reiser pa važen propagator interesov državnih nameščencev. Se vsem mora biti v spominu, da je meseca decembra 1922 demokratska stranka radi uradniškega in invalidnega zakona nujno zahtevala, da naj se parlament, dokler teh dveh neradih vprašani ne reši, ne razide. Takrat so klerikalci, narodni socialci ter Ravnihar — Trillerjeva gruna na vso moč, s časopisem in z javnimi shodi rodirali radikale, da so onemogočili nadaljni obstoj demokratsko-radikalne koalicije ter pospešili razpust parlamenta. Kar je sledilo nato, je ena sama tragedija in trpijskem življenju državnih nameščencev in invalidov. Mesto pravice so prišle na dnevni red brezsrčne in brezvestne persekucije in vladla se je očividno postavila na stališče, da treba ta sloj izstrlati in z izstratnim izpremeniti v najvilnejšega sižnja.

Ni res, da so se od decembra 1922 življenske razmere izboljšale. Obratno! Draginja je visoko narasla pri vseh dnevnih potrebščinah in to predvsem po zaslugi nesrečne trgovinske in finančne politike radikalne vlade, ki je potom neizmernih direktnih in indirektnih davkov ter s povzicanjem železniških tarifov, povzicanjem carinskih postav in azila ter z znižanjem izvozne carine ustvarila za javne nameščence naravnost nezno sne razmere. Gospod finančni minister se menda tudi spominja, da so bile sicer povzane plače oficirjem, dočim civilnim državnim nameščencem o tem ni ničesar znano. Izenačenje draginskih doklad z dne 1. marca ter povečanje plač železničarjem, na kar se g. minister še posebej sklicuje, vendar ne moremo smatrati za resen korak odnomoči bedi.

Nečuvstva je vladna politika napram uradništvu in istočasno sramotna in nerazumljiva. Ako je že v javnosti razširjeno — kot zla posledica svetovne vojne — enostransko precejšnje finančne moči in absolutno zapostavljanje

Radikalni eksponenti v Sloveniji

KAJ POMENI RAVNIHARJEV BLOK. — DOGOVOR Z RADIKALI. RADIKALI PLAČAJO.

Ljubljana, 28. decembra. Nocoj ob 8. se je vršila seja načelstva NNS, katere se je udeležilo 10 članov. Seji je predsedoval dr. Triller, ki je skupno z drjem Ravniharjem podal poročilo o zadnjih dogodkih.

Fuzija, ki jo je predlagala JDS, se zdi obema poročevalcema nemogoča vsled pretiranih zahtev, katere so baje stavlili demokraci. Predno je mogel dr. Ravnihar o predlogu poročati, je bil pa poklican(!) v Beograd, kjer so ga mirodajni faktorji radikalne stranke jako ljubeznivo sprejeli ter mu ponudili da s pomočjo NNS prevzame vodstvo radikalne politike v Sloveniji. Radikalna stranka je odločna likvidirati svoje dosedanje organizacijske posvete (Akcijski odbor, Stefanovičeva skupina) ter je dr. Ravniharju tudi obljubila, da bo pustila past nekatero svoje dosedanje eksponente, predvsem dr. Zupančiča. Dr. Ravnihar je v načelu pristal, zaprosil pa je, da se cela akcija izvrši v etapah. Predvsem je potrebna ustanovitve lista, okoli katerega se naj zberejo elementi, ki bi jih bilo polagoma prevesti v radikalno stranko. To se je koncediralo in dr. Ravnihar je dobil zagotovilo, da bodo dana na razpolago sredstva, iz katerih se bo kril predvideni deficit novega lista. Dr. Triller je posebno toplo priporočal dr. Ravniharjev aranžman ter poudarjal, da se s tem na srečen način uveljavljajo predlogi, ki jih je on že opetovano stavlil. Razpoloženje proti radikalom, ki je dosedaj vladalo tudi v NNS, naj se umakne oportunističnim razlogom.

O poročilu se je razvila daljša debata. Na izrečno vprašanje, kakšno odgovornost je prevzel konzorcij, ki stoji za novim listom in kdo bo plačal ogromne

deficite, s katerimi je računati, je odgovoril dr. Ravnihar: »Konzorcij nosi le politično odgovornost in ne prevzema nobenega materialnega jamstva. Deficit gre na račun »tiskarne« (»Jadranske banke«). Nekateri člani so se izrekli protitemu, da bi se vodil boj proti demokraci, kakor napovedujejo beograjski radikalni listi, mesto proti klerikalcem. Tudi so izrekli bojazen, da bo v očigled nesrečni politiki današnjega režima korak, ki se ga namerava storiti, za vse udeležene usodepoln.

Predsednik je nato dal na glasovanje predlog, da se ponudba JDS za fuzijo odkloni. Ta predlog je bil s 7 : 3 glasovom sprejet. Dr. Triller je pri tem omenil, da se pogajanja z JDS na osnovi spremenjenega položaja lahko eventualno nadaljujejo. V to svrhu naj ostanejo mandati gg. Ravniharja, dr. Hacin in Škulja v veljavi.

Razpravljalo se je na to o novem listu, za katerega izgledi sicer niso ugodni, ker pa je zaenkrat na razpolago dovolj denarja, bo novi list prišel po novem letu izhajati. Dr. Ravnihar je sporočil, da so zaenkrat določeni za list štirje glavni uredniki in sicer gg. Železnikar kot SKS, Ivan Tavčar kot narodni socialec, Podraž kot radikal in dr. Birsa kot pristav NNS.

Končno je dr. Triller poročal o mandatu drja Ravniharja, ki ima postati naslednik prof. Reiserja. V debati se je od nekaterih govornikov povdarjalo, da bi obveza drja Ravniharja, vstopiti v radikalni klub, in cela spremenjena strankarsko-politična situacija mogla znatno vplivati na tozadevne odločitve JDS. Sklenjeno je bilo, se obrniti v tej zadevi na JDS s posebnim pismom. Seja je bila končana ob 23.

Odhod ministra Jankovića iz vlade

DR. KOJČ PROMETNI MINISTER. — IZ SEJE MINISTRskega SVETA.

Beograd, 28. decembra. p. Minister prometa Velizar Janković je danes sporočil min. predsedniku, da z ozirom na atero brodarstva društva želi promeniti resort. Ker Pašić na to željo ni pristal, je dr. Janković vztrajal na svoji ostavki, ki jo je Pašić opoldne predložil kralju v uvaževanje.

Kralj je podpisal ukaz, s katerim uvažuje demisijo ministra Jankovića ter se imenuje za ministra prometa dosedanj minister trgovine dr. Kojč, ki je za jedno poverjen tudi z vodstvom trgovinskega resorta.

Dr. Kojč je popoldne položil prisego. Ob 3. uri popoldne je bil sprejet na dvoru minister gradjevin Uzunović, kateremu je kralj sporočil željo, da ostane v vlad. Minister Uzunović je svojo ostavko umaknil.

Beograd, 28. decembra. p. Danes popoldne se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je ministrski predsednik Pašić sporočil spremembo v prometnem ministrstvu. Minister Uzunović je svojo ostavko definitivno umaknil. Sledila je kratka razprava o politični situaciji, nakar je zunanji minister dr. Ninič sporočil, da je danes popoldne preko reparacijske komisije poslal odgovor na nemško noto.

Odgovor naglašja, da imajo naša država in njeni obkroženci pravico, da se zavarujejo za odškodnino in izražajo željo, da bo Nemčija spoštovala pridobljena prava ter da bo omogočila, da se izvrše vsa naročila.

Nato je minister pravde dr. Perić predložil velik ukaz o pomilošenju političnih in vojaških krivcev, ki se bo predložil v podpis kralju o priliki rojstnega dne kraljice. Vsebina ukaza se drži tajno.

Minister prosvete je poročal, da bo te dni izvršil prevedenje svojih uradnikov po novem uradniškem zakonu. Ostali ministri so obrazložili težkoče, ki jih imajo pri tem delu. Vlada je podpisala uzbeko ministrstva za socialno politiko o likvidiranju oddelkov pri pokrajinskih upravah v Splitu in Sarajevu. Podpisan je bil tudi pravilnik ministrstva za socialno politiko, po katerem so vsi odpušteni uradniki, ki so prosili za 30 odst. milostno odpravo, nakazani na pristojna ministrstva, kjer so bili v službi.

Po seji ministrskega sveta so bili sprejeti na dvoru ministri: prosvete, za zunanje stvari, za socialno politiko ter za pošte in brzojav.

Snežni meteži po vsej Evropi

UKINJENE ŽELEZNIŠKE ZVEZE. — NA ARLBERŠKI PROGI STOJI VEČ TISOČ VAGONOV. — SNEG CELO V DALMACIJI.

Dunaj, 28. decembra. d. Iz raznih držav javljajo o velikih snežnih metežih. V Švici so morali zaradi velikega snega ukiniti promet na mnogih železniških progah. Vsled tega je moral tudi predsednik Masaryk odgoditi svoj nameravani povratek v Prago. V mnogih gorskih krajih so lavine napravile veliko škodo. Pri Diablercu je bilo uničenih par stanovanjskih hiš in več škodljiv. Tudi v kantonu St. Gallen in v dolini Badujes je škoda velika. Bilo je tudi več človeških žrtev.

V Nemčiji so snežni orkani napravili mnogo škode na brzojavnih in železniških napravah. V Berlinu je vsled snega

ustavljen tramvajski promet.

Tudi Avstrija je precej trpela, zlasti Predarlška. Arlberska železnica, že pet dni ne vozi. Preko 3000 vagonov stoji na progah. Tudi v Gornji Avstriji je na več stranskih progah promet ukinjen.

Na območjem gorovju Čehoslovaške je padel tako visok sneg, da ga že ne pomnijo več let. Šele včeraj so meteži ponehali in je nastopil oster mraz. Praga ima 12 stopinj pod ničlo.

Chamberg, 28. decembra. I. Vsled neprestane deževja in tajanja snega so reke izstopile iz svojih bregov ter poplavlje okolice. V Bonville je močna lava uničila cesto, ki vodi iz Chamonijske na švicarsko mejo ter demolirala eno hišo, več pa poškodovala. V Roselandu je bilo vsled poplave več človeških žrtev.

Beograd, 28. decembra. d. Skoraj po vsej državi, celo v Dalmaciji je zapadel sneg. V Bosni je promet na več progah ustavljen, istotako na železniški progi Građac-Knin. Po vesteh iz Novega Sada se je vsled velikega ledu moral ukiniti plovni promet na Donavi.

Kaj bo z Radićem?

RADIĆ NE VE ALI NAJ GRE DOMOV ALI ZOPET PO SVETU. — KONFUZNE IZJAVE DUNAJSKEMU LISTU.

Beograd, 28. decembra. p. V Zagreb sta odpotovala pomočnik ministra pravde in pomočnik ministra za notranje stvari. V Beogradu je krožila verzija, da je Radić prestopil naše meje ter da sta pomočnika odšla v Zagreb v svrhu, da nadzorujeta njegovo aretacijo. Vlada to verzijo demantira. Po njenih informacijah se Radić trajno nahaja na Dunaju.

Vlada ima poročila, da Radić na Dunaju konfira v gostini »Zum Auge Gottes« s hrvatskimi emigranti in s svojimi ljudmi, ki so prišli iz Zagreba o tem, kako naj »edaj postopa. Edino od dr. Dežmana je dobil nasvet, naj se ne vrne na Hrvatsko, dočim drugi zahtevajo, da naj pride čimprej pa če bi ga tudi ubili. Poroča se, da je Radić zelo neodločen in da najbolj želi vrniti se na Angliško. Vlada je odločena, da aretirajo Radića in ga pripeljejo v Beograd, kjer naj bi bil obtožen.

Klerikalni krogi energično demantirajo, da bi dr. Korošec nameraval konfirati z Radićem ter se dr. Korošec po njihovem zatrdilu nahaja v Celju.

Dunaj, 28. decembra. s. Kakor znano, je Stipica Radić pred par dnevi dospel

na Dunaj, in sicer v spremstvu svoje soproge in svojega zeta. Sotrudnik lista »Die Stunde« se je razgovarjal z Radićem, ki je izjavil, da se ne namerava vrniti na Hrvatsko. Priprave jugoslovanske vlade za njegovo aretacijo so depilirane. »Moja separatistična propaganda«, je dejal Radić, »je obstojala v Londonu le v treh predavanjih o hrvatskem vprašanju, ki sem jih imel v bančnem komiteju, v eksekutivi delavske stranke in v društvu »Novega srednjega vzhoda«. Pri tem sem vedno poudarjal, da sem za sporazum s Srbi, ki pa morajo respektirati naše nacionalno stališče. Moje potovanje na Dunaj so povzročili dogodki v Macedoniji, ker sem se bal, da bi mogel upor v južni Srbiji imeti za posledico aktivno revolucionarno gibanje na Hrvatskem. V 14 dneh se vrnem v London, kjer tudi ostanem. Prihodnje volitve v Jugoslaviji nam bodo prinesle gotovo večino v skupščini. Šele tedaj se vrnem v domovino. Gotov sem prijateljске podpore Anglije. Moj protovoljni eksil je stalen protest proti srbskemu nasilnemu gospodstvu.

Italijanski strah pred novo Grčijo

NAPADI NA FRANCSKO VLADO IN DR. BENEŠA.

Rim, 28. decembra. s. Z ozirom na vesti listov iz Beograda, da je Venizelos poklical prince Pavla Karagjorgjevića kot pretendenta za grški prestol v Pariz, se je uredništvo »Tribuna« obrnilo na jugoslovansko poslaništvo v Rimu s tozadevnim vprašanjem. Poslaništvo ni teh vesti niti potrdilo, niti demantiralo. Prince Pavel, ki se je pred kratkim oženil z grško princezo Olgo, se jemudši do sredi decembra v Rimu, nato pa odpotoval za božične praznike v Pariz. Na grškem poslaništvu so, kakor javlja isti list, izjavili, da je položaj pred povratkom Venizelosa v Grčijo še popolnoma nejasen. Vesti o poklicu prince Pavla na Grško se morajo očividno spraviti v zvezo s tem, da nočejo ponuditi grškega prestola princu kake veselje.

Rim, 28. decembra. r. Tukaj je vzbudila veliko skrb vest, da namerava Venizelos odvesti Grčijo v Mulo antanto in jo ta-

ko odvesti v sfero francoske kontinentalne in sredozemske politike. Tukaj se smatra, da je vse to delo Francije, ki zavzema v zadnjem času vedno ostrejša stališča nasproti Italiji. Nekateri listi se pritožujejo poleg tega tudi na Prago in pišejo o nevarnih intrigah dr. Beneša, naprjenih proti Italiji. »Epoca« pravi, da se je dr. Beneš najbolj protivil temu, da dobi Italija predsedništvo v vojni kontroli na Madžarskem.

Atene, 28. decembra. r. Republikanci so izdali progna, da je dinastija z odhodom kralja iz države definitivno odpravljena. Mislil se, da so hoteli republikanci s tem proglasom postaviti Venizelosa pred gotovo dejstvo. Venizelos je izjavil svojim prijateljem, da namerava ostati na Grškem le dva do tri mesece, da uredi razmere in zavaruje slobodo pri odločitvi naroda o obliki vladavine.

Japonski atentat

London, 28. decembra. s. O atentatu na japonskega prestolonaslednika — regenta se doznajajo že nastopne podrobnosti: Atentat je bil izvršen ob 11. uri popoldne v bližini parlamenta. Strelce je oddal strel na avtomobil, ki pa je razbil le šipi voza. Pomočnik prestolonaslednika je bil po drobelih ranjen. Atentator je bil takoj aretiran. Star je 21 let, sin senatorja ter komunističnega pripravnika. Prestolonaslednik je takoj nadaljeval svojo vožnjo ter imel v zgornji zbornici svoj naznanjeni govor. Policija je aretirala tudi še dva drugi osebi, ki sta osumljeni sokrivde na atentatu.

London, 28. decembra. r. Sem kaj so pripele iz japonskega vesti, da je ime biti atentat na prestolonaslednika signal za splošno vstajo. Značilno je, da je bil v atentat vmešan tudi sin senatorja Lambe, 25-letni mladenič, in z njim še dvojica uglednih ljudi. Na regenta Kijom-Hitoa je streljal atentator z navadno vojaško puško. Kroglja je priletela tik regentove glave. Po atentatu je bil princ v parlamentu, po seji v parlamentu so ga pa odvedli na dvor pod močnim spremetvom.

Obeta se nov davek

Revizija stanovanjskega zakona. Beograd, 28. decembra. r. V ministrstvih socialne politike in pravde se je sestavila komisija, ki pripravlja predlog o reviziji stanovanjskega zakona. Revizirani zakon naj bi se uveljavil že prve meseca prihodnjega leta. Finančni minister je naznanil, da se namerava poslužiti pooblastila čl. 16. stan. zakona ter upeljati za hitre posestnike in najemnike, ki stoji pod zaščito tega zakona poseben davek. Kdor davka do 1. aprila ne bo plačal, za tega ne bodo več veljale ugodnosti zakona. Na nove hiše so davek ne bo nanašal.

EIFEL UMRL.

Pariz, 28. decembra. jr. Graditelj pariskega Eiffelovega stolpa Gustav Eiffel je sinoči umrl. Bil je star 92 let.

Inž. Aleksander Gustav Eiffel je bil rojen v Dijonu na Francoskem l. 1832. Od l. 1865 do l. 1890. je vodil svojo last-

Inozemske borze

28. decembra:

CURIE: Beograd 6.475, New-York 571.25 London 24.86, Pariz 29.30, Milan 24.80, Praga 16.70, Budimpešta 0.003025, Sofija 4.05, Dunaj 0.008075.

TRST: Beograd 25.95 do 26.25, Pariz 118. do 118.50, London 100.10 do 100.40, New-York 23 do 23.10, Curih 402 do 404, Praga 67.20 do 67.60, Dunaj 0.323 do 0.329, dinarji 26 do 26.25, službeni kurs zlate lire 446.513.

Dunaj: Devize: Beograd 800 do 804, Berlin 15.70 do 16.30, Budimpešta 3.67 do 3.77, Bukarešta 363 do 365, London 309 tisoč do 309.000, Milan 3064 do 3076, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3612 do 3628, Praga 2072 do 2082, Sofija 498 do 502, Varšava 0.95 do 1.01, Curih 12.415 do 12.465, valute: dolarji 70.500 do 70.900, lire 3030 do 3050, dinarji 799 do 805; elektri (v tisočih k): Hrvatska hipotekarna 72, Sarajevska pivovarna 1750, Zonika 1050, Kranjska industrijska 2700, Gutmann 1400, Slaveks 720, Slavonija 168, Trbovlje 758, Šeferana Osijek 1500, Nihag 28, Jugoslovanska 150, Wiener Bankverein 226, Lufibank 395, Zivnostenska 930, Južna železnica 205, Alpine 775.

PRAGA: Beograd 38.75, Dunaj 4.58, Rim 148, London 148.50, New-York 8410. BERLIN: (V milijonih): Beograd 47.481, Milan 183.740, Pariz 216.956, London 18.254.250, New-York 4.160.500. LONDON: Beograd 385, New-York 435.6, Pariz 83.75, Berlin 18 in pol milijonov, Milan 100, Curih 24.88, Praga 140. NEW YORK: Beograd 118.50, Pariz 512.75, Berlin 0.000.000.025, Rim 484.75, Praga 292.50, Dunaj 0.14, Budimpešta 0.5250, Bukarešta 51.50.

Senzacionalne arefacije v Ljubljani

RAZPEČEVALCI PONAREJENIH 10- IN 100-DINARSKIH BANKOV-CEV.

Ljubljana, 28. decembra. Zadnje čase se podi v Ljubljani senzacija za senzacijo. Enkrat vstaja iz teme senca od lastnega sina ubitega očeta, drugič zaka novorojenček, zadušeni pozneje od lastne matere. Naenkrat pričajo strašljivi v nočeh mirno ljubljansko prebivalstvo razni Cepini in kako se že imenujejo, sedaj pa zopet stopajo v ospredje zanimanja javnosti novi kriminalni tipi — ponarejevalci in razpečevalci našega denarja. Njihov mojster, že skoro pravilni Prelesnik, je našel v poslednjem času na stotine pridnih učencev in posnemovalcev. Po Italiji dela lepo število denarnih kovačnic, ki hočejo obogatiti svoje sotrudnike na račun naše države. Junaki raznih italijanskih zgodb in njih živi predstavitelj pa so sedaj v svoji slavi otemneli, ker so jih postavili v kot naši varnostni organi, ki imajo zlasti v zadnjem času nenavadno srečno roko. Seje spretnosti naših, v Italijo odposlanih detektivov, se je posrečilo, da so izkopali tamkaj iz teme kopače zlata v obliki ponarejevalcev naših kovačev in »metuljev«, to je bankovcev po 100 Din.

Počivala pa med tem tudi ni ljubljanska policija, ki je bila pridno na sledi individualni, ki so po mestu in deželi razpečevali ponarejene bankovce. V četrtek, okoli 7. zjutraj, je prijel stražnik na Miklošičevi cesti mladega fanta, ki se mu je zdel sumljiv iz opisa v »Političnem dnevniku«. Neznane se je sploščka branil, ko pa je videl, da ni drugega izhoda, je odšel s stražnikom na policijo. Tu so ga preiskali in našli pri njem več kosov desetdinarskih falsifikatov. Neznani mladenič je bil 24 letni Franc Gabrenja iz Primorja. Njegovo blavljenje in drugi podatki še niso znani. Ni izključeno, da tudi to njegovo ime ni pravo. Vendar pa kažejo vsa znamenja, da ima policija v rokah pravega tička. Čeprav aretirani mladenič ni hotel ničesar izpovedati, s kom je obneval v

Ljubljani, je vendar pričela policija z nadaljnjimi preiskavami, katerih rezultat je bil nadvse presenetljiv. Včeraj zjutraj je bila namreč aretirana cela družina Lenassi, ki stanuje na Cesti na Gorenjsko železnico v hiši št. 7. Doznalo se je namreč, da je aretirani mladenič mnogo obneval s hčerkami Miro, Justo in Jožico Lenassijev... Ena izmed teh je uradnica v ljubljanski kreditni banki in zagrizena klerikalna agitatorica, Mira je nastavljenka inšpektorja rada ena pa je privatna nameščenka. Policija je izvršila strogo preiskavo na njihovem stanovanju, in sicer včeraj ob 6. zjutraj. Preiskavo je vodil policijski nadzornik Zajdel s štirimi detektivi ob asistenci uniformiranega redarja. Preobrli so celo stanovanje in končni rezultat preiskave je bil, da so bili aretirani vsi člani družine: gospa Lenassi, okoli 60 let stara vdova, njene tri hčere, Mira, Justa in Jožica in 17 letni sin, ki je gojenec Kristofovega trgovskega točala.

Kolkor smo mogli izvedeti, so Lenassijevi, čim so zaznali za aretacijo skrivnostnega Gabrenje, zažgali za približno 20 tisoč kron falsificiranega denarja.

Po izpovedi hišnih sestanovalec je bila Lenassijeva rodbina v splošnem precej skrivnostna stranka. Živel so vsi sami zase in se izogibali vsakega stika z ostalimi hišnimi prebivalci. Zlasti zadnje čase pa se je opazalo, da živi družina v veliko ugodnejši razmerah, kakor svoječasno. Nabavili so si pri tukajšnji tiskarni z muzikalijami Breznik celo nov klavir za 160 tisoč kron in ga takoj plačali. Vsi so bili zelo elegantno oblečeni, kar se je zdelo ljudem v hiši z ozirom na njihove prejšnje razmere nekam sumljivo.

V zadevo je zapletenih baže še več drugih oseb in bomo zato svoje čitatelje o senzacionalni zadevi spravi obveščali o raznih fazah razvoja afera, ki je vzbudila v mestu veliko zanimanje.

Nadalje poroča dr. Mulej, da personalni odsek ni mogel izdelati kvalifikacije uradništva, ki bi se morala izvesti od 1. januarja, ker je obsejni akt prejel šele včeraj in zato predlaga, da se do definitivne ureditve za dve začasno priznajo uradništvo še nadalje dosedanjim prejemki. Predlog je bil sprejet soglasno.

»Zadeva »Olepevalnega društva« glede ureditve razmerja napram mestni občini je bila na predlog župana zopet vrnjena odseku v natančnejši študij. Vno je poročal še dr. Mulej o 68 predlogih za sprejem v občinsko zvezo, nakar je sledila tajna seja.

Politične beležke

— Narodnosocijalni voditelji v službi kapitalistov. Pišejo nam iz Vrhnik: Vest, da bo »Jadranska banka« po novem letu izpremenila ime svojemu glasilu in mesto »Jutranjih Novosti« izdajala »Narodni dnevnik« za nas ni tako zanimiva, kakor dejstvo, da so se voditelji NSS (g. Deržić in g. Roglič) v novi politični skupini združili z radikalci. Tipičen radikal je tudi naš g. Lenarčič, ki se je pred zadnjimi volitvami v narodno skupščino radi agrarne reforme in svojih velikih gozdov prelevil v radikalca in postal celo kandidat NRS. G. Lenarčič je prototip kapitalističnega magnata, ki je v neprestanem socialnem boju s svojimi uslužbenci. Kako splošno priljubljen je ta gospod se najbolje vidi, da mu je Vrhnik pri zadnjih volitvah od 1040 glasov zaupala celih 14, rec: štirinajst glasov. Če se ne motimo, je dobil Lenarčič v celem ljubljanskem okraju, kjer je glasovalo okoli 12.000 volilcev, le 70 glasov. G. Deržić in njegovi stranki čestitamo, da ima med narodom tako priljubljenega zaveznika, g. Lenarčič pa moramo tudi čestitati, da je dobil na svojo stran vsaj zastopnike ljubljanskih delavcev, ko vrhniških ni mogel dobiti! Narodni socialisti.

— K včerajšnji naši notici »Drang nach Süden« nam pišejo: Imenovanje g. Ogrinca je vzbudilo med železničarskimi krogi opravičeno razburjenje. Ljudje, ki se niso nikdar posebno zanimali za politična vprašanja ogorčeno izprašujejo, kako je to mogoče, da se hoče na domačih tleh tako nesrečno izigravati narodni interes s tem, da se namreča na važna prometna mesta ljudi, ki ne čutijo niti najmanj z našim narodom. In opravičeno je to razburjenje. Dogodki zadnjih petih let pri južni železnici, osobito v Mariboru nam dokazujejo, da je storilo ministristvo sabračaja z imenovanjem gospoda Ogrinca usodno napako, ki se ne da zagovarjati z nobenega tudi političnega stališča ne. Slabo uslugo se dela s tem radikaliji v Sloveniji — toda še veliko večja je napaka z narodnega vidika — ker imenovanje tako pronesiranega predstavnika nenarodne misli rodi posledice v cellem ustroju države in ima vpliv na podrejeno uslužbenstvo, ker je sigurno, da se bo ščitilo Nemce na račun domačinov, kot se je to delalo dosedaj. Toda to pot mora biti tega konec! Ljudje, ki ne spadajo na taka mesta morajo stran, mi jim ne zaupamo in bomo zastavili vse sile, da pojdejo — kamor jih vleče srce. Tam pa naj delajo kar hočejo.

— Rusija in Jugoslavija. K vestem o skorajšnjih pogajanjih med Moskvo in Beogradom izjavlja zastopnik sovjetske Rusije v praških listih: Službeno stališče Zveze sovjetskih socialističnih republik je sledeče: »Ne obstojijo nobene zapreke, da ne bi prišlo med Jugoslavijo in Sovjetsko republiko do sporazuma. Obe državi imate politične razloge, da se čim prej zbližate. S strani Sovjetske republike bo naša Jugoslavija v tem oziru popolno razumevanje in pripravljenost pri priti nasproti. To pa seveda ne pomenja da podpisje SSSR pogodbo pod vsakim pogojem.«

Iz JDS.

Izjava celjske kraljeve organizacije. V zadevi časopisne polemike proti predsedniku organizacije JDS v Celju dr. Kalanu in njegove izključitve iz Orjuna, je odbor kraljeve organizacije JDS razpravljal ter na podlagi celokupne tozadevne korespondence in podanih pojasnil tako od strani g. dr. Kalana, kakor od strani g. Prekoršeka ugotovil, da je bilo postopanje predsednika dr. Kalana v vsakem oziru neoporečno. Zato mu je odbor kraljeve organizacije JDS izrekel svoje popolno zaupanje.

Odhor vidi v načinu, kako je v tej stvari poročalo izvestno časopisje in v izključitvi, ki je bila po tem časopisju pripravljena in nanovodena, kvarne vplive gotovih političnih skupin, kajti bi nacionalna organizacija, kakršna je Orjuna, ne smela biti orodje.

V Celju, dne 27. decembra 1923. Odbor kraljeve organizacije JDS v Celju.

Udeležence politične kole, ki so bili prijavljeni za čas od 2. do 6. januarja 1924, vjdno opozarjamo, da se pravočasno zgane v tiskovno JDS. Narodni dom, I. nadst. Predavanje se prične 2. januarja ob 11. dopoldne po prihodu donoldanskega vlaka iz blivše Stalske. Ker je dosedaj prijavljenih predvideno število udeležencev iz ljubljanske okolice in iz kamniškega okraja, se tiskovno na nove prijave ne more ovrniti. Točnejša navodila so bila prilavljena v osebnih vabilih. —

Udeležence politične kole za mesto Ljubljana, opozarjamo, da se ista glasom sklepa prijaviteljev prične v pondeljek, dne 7. januarja 1924 ob 8. zvečer v prostorih tiskovne Demokratične stranke, Narodni dom, I. nadst. Predavanja se vrši od 7. januarja dalje vsak pondeljek, sredo in petek od 8. do 10. zvečer in to do incl. 1. januarja 1924.

II. redni občni zbor Mestne Orjune Ljubljana

Finoči se je ob občini udeležbi članstva mestne Orjune Ljubljana vršil v Mestnem domu pod predsedstvom oblasti nega predsednika inž. Kranjca II. redni občni zbor mestne Orjune.

G. Slajpah je podal sliko razvoja organizacije in omenil težkoče in ovire, s katerimi se je morala boriti. Število članstva se je tokom leta zvišalo od 300 na 1300. Zahvaljuje se za poštvalno delo ženske, statistične in pa akcijske sekcije. Prva je gmetno podpirala organizacijo z dobro uspešni prireditvami, druga je z neumornim in smotrenim delom razkrinkala nepatriotična delovanja raznih družb in posameznikov, zadnja pa se je z uspehom udeležila raznih akcij.

Inž. Kranjc kratko omenja delo Orjune v tujini in prečita pozdrav članov iz Primorja.

Blaznjak poroča o dohodkih, ki so znašali 14.823 Din, stroški pa 14.182 Din.

G. Pegan poroča o prireditveni sekciji, kateri ima organizacija zahvaliti največji materialni uspeh in v kateri so se odlikovale s svojo poštvalnostjo zlasti dame.

Revizor Kolokjera predlaga za odbor absolutorij, ki se soglasno sprejme.

Pri volitvah so izvoljeni v odbor gg.: Medić, Matelič, Pegan, Drnovšek, Gorazd star., Mekinec, Solar in Kvartič in kot namestniki gg.: Cop, Zajc in Prelovec. Častni sod tvorijo gg.: dr. Vladimir Knaflič, dr. Kosič, Zorin Brezgar, Slajpah, dr. Arzelin in Dušan Kazimirovič.

Gledališče

Ljubljanska drama. Sobota, 29.: »Osma žena«. E. Nedelja, 30. ob 15.: »Peterčkov sanje«. Ljudska predstava. Ob 8.: »Nju«. Izv. Pondeljek, 31.: Zaprti. Torek, 1. ob 15.: »Mogočni prstan«. Izv. Ob 20.: »Osma žena«. Izv. Sreda, 2.: »Nju«. A. Četrtek, 3.: »Golobček«. Izv. Petek, 4.: »Mogočni prstan«. D.

Ljubljanska opera. Sobota, 29.: »Tosca«. D. Nedelja, 30.: »Carmen«. Ljudska predstava. Pondeljek, 31.: Zaprti. Torek, 1.: »Notredamski zvonar«. Izv. Sreda, 2.: »Tosca«. P. Četrtek, 3.: »Gospusvetki sen«. E. Petek, 4.: »Psoglavci«. C.

Mariborsko gledališče. Sobota, 29.: Koncert in »Cavalierria Rusticana«. D.

Ljudska predstava v ljubljanski operi. V nedeljo dne 30. decembra se vrši v opernem gledališču ljudska predstava opere »Carmen«. Vlogo Carmen poje ga. Rewiczewa, Don Josefa g. Sowlski, Escamila g. Rigo. Opero dirigira g. Matačić. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Cene znižane kakor pri vseh ljudskih predstavah.

Nedeljske predstave v ljubljanski drami. Popoldne ob 3. uri se uprizori zadnjič v sezoni mladinska igra »Peterčkov poslednje sanje« pri znanih ljubljanskih cenah. Zvečer bo na odru ruska tragikomedija »Nju«, ki je dosegla pri dosedanjih predstavah velik uspeh in polne hiše. Zasedba običajna.

Celjsko mestno gledališče. Pod režijo novega artističnega vodje g. Janke se je uprizorila dne 23. decembra Horstova veseloliga »Nehesa na zemlji«, kakor našaš za razpoloženje v prazničnih. Obisk je bil dober, vloge tudi dobro zasledene, le videti je bilo, da je bila igra v naglici nastudirana, kar so nekateri igralci celo v glavnih vlogah plivali. Lepa scenarija, točni nastopi in celokupni učinek pa je že pokazal, da bo g. Janke ko svoji težki nalogi, ako bo našel v domačih igralcih zadostne opore, kar je pri splošni poštvalnosti gotovo pričakovati.

Sokolstvo

Sokol Meste pri Ljubljani. Redni letni občni zbor se vrši v nedeljo 6. januarja točno ob 9.30 dopoldne v društveni telovadnici na Selu. Tadi važnosti je udeležba za vse članstvo brezpogojno obvezna! Zbiravci! 1923 Sednja.

Sokolsko društvo v Sodrčici ima svoj redni letni občni zbor na dan Treh kraljev dne 6. januarja 1924. v društveni dvorani pri br. Strbenku ob 3. popoldne. Vabi se vse članstvo Odbor.

Sodišče

Krvavi Ikoč. Dne 1. septembra so slavili pri Mariji Korenjakovi, posestnici v Vrbi pri Zalcu, mladiči Ikoč s plesom in pijlem. To priliko je porabil 20letni delavec Anton Skutnik, da da duška svoji dolgotrajni jesi nad Aut. Jakobem. Ko je ta plesni v sobi, je sklenil v kuhinjo ter porabil dolg kuhinjski nož. S tem je žakal svojega sovražnika pri vratih. Ko je

Jakob v prijetnem objemu in niš šudega sluteč plesal mimo zasode, mu je Korenjak zasul nož v hrbel, za zopet izdri, nato pa pobegnil. Obdolženec je opravičeval svoje dejanje s popolno pisanostjo. Okrožno sodišče v Celju je obodilo Korenjaka na 4 mesece težke ječe.

Kratko veselje. 14letnega Fr. Habeta, vajenca v Mozirju, je zapeljala skušnjava, da je vzel v šostanju kolo ter se s njim odpeljal. Toda veselje je trajalo le kratko časa, ker ga je kmalu zasledila roka pravice. Pri okrožnem sodišču v Celju so mu omedrili z ozirom na mladostnost 3 tedne zapore.

Oče in sin. Med Matovžem Vukom in njegovim sinom Martinom iz Sv. Miklavža pri Ptuju vlada jako napeto razmerje. Ko je Martin opazil nekega dne v Fonovi gostilni v Podvrtah očeta pri kozarcu vina, je zakričal nad njim: »Stari, marj ven, ti boš vse zaplil! Obenem ga je močno udaril po glavi. Ker pa je oče v silobranu ustrelil v zrak, je sin znova planil na očeta in mu zadal več poškodb. Mariborsko okrožno sodišče je obodilo Martina Vuka, ki je bil sicer že 25krat kaznovan, na 5 mesecev težke ječe.

Objave

× Tvrška Iv. Perdan v Ljubljani je poslala družbi sv. Cirila in Metoda zopet prav lep prispevek od vžgalice in sicer 6000 Din. Obravčamo se na naravno čutečo Slovence, da vsepoved zahteva jo vžgalice Društva sv. Cirila in Metoda, ker s tem prav uspešno podpira prosvetno in narodno obrambno Ciril Metodovo društvo.

× Val na Silvestrov večer, ki ga priredi Sokol Meste v telovadnici na Selu dne 31. decembra ob pol 20. uri. Sporedni vlezabaven; poleg plesa, polnočne alegorije, razni komični prizori in pantomine.

× Pevci in pevke ter vsi ljubitelji naše lepe pesni, si nazdravimo drug drugemu na Silvestrovo noč, katero priredi »Ljubljanski Zvon« v gornjih prostorih Narodnega doma, ob avokih in sladkih melodijah glasbe in pesmi ter v atmosferi svežih rdečih rož.

× Silvestrov večer Sokola L. v Kazini bo nudil poleg komičnih nastopov, petja, brizisanja in drugih točk posestnikom eno najlepših alegorij. Po sporedni ples. Natančne spored se še priobči.

× Občni zbor Sokolskega društva v Kočevju se vrši na sv. Treh kraljev dan v društveni telovadnici ob 9. uri.

× Svetosavska zabava. Kakor vsake leto, priredi pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani tudi letos dne 27. januarja svetosavsko zabavo s bogatim in izbranim sporedom. Ker je čisti dobilek namenjen svetosavskemu fondu za pomoč revnim dijakom, pričakujemo, da bo občinstvo posetilo prireditve množično.

× Društvo najemnikov za Slovenijo. Prihodnja javna odborova seja se vrši v sredo dne 2. januarja ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta 12.

× Ljudska visoka šola v Ljubljani priredi jutri, dne 30. decembra ob 10. uri dopoldne v zbornišni dvorani na univerzi javno, vsakomur dostopno predavanje o temi: »Smernice za vagojo deklet«. Predava gospa Alma Sodnikova. Ker je v naši neorientirani in razvrtni dobi ta tema nadvse aktualna, je želeli obilno udeležbe.

× Društvo »Srb za mladino za okraja St. Peter in Poljane v Ljubljani« priredi v nedeljo dne 30. decembra ob 8. uri popoldne božičnico za ubogo deeo v šoli na Ledini. Vabimo tem potom tudi široko javnost, posebno pa starše, da se udeležijo obdaritve.

× Predavanje v društvu »Soča« v Ljubljani. V društvu »Soča« predava danes v soboto profesor na liceju gosp. dr. Rudolf Mole o poljskem pisatelju Henriku Sienkiewicz. Na to lepo in zanimivo predavanje vabi odbor »Soča« člane, prijatelje in drugo cenj občinstvo. Pričetek ob 20.30 v salonu pri »Levu« Vstop vsem prost.

× Goveje meso po znižani ceni prične razprodajati ljubljanska mestna aprovizacija na trgu v Spodnji Siški na stojnici Janko Zevnika. Cena 16 in 17 Din za kilogram.

× Pripravljalni odbor »Udruženja prometnikov kraljevine SHS« sklicuje na soboto dne 5. januarja ob 10. uri dopoldne v prostorih restavracije »Novi svet« v Ljubljani ustanovni občni zbor. Določnost vseh službeprostih tovarišev je, da se tega ustanovnega zborovanja sigurno udeležijo. Pokažimo, da je samo v naši stanovski zavestnosti naš spas.

× III. redni občni zbor strokovnega udruženja jugosloven, oblikujočih umetnikov v področju Slovenije se vrši dne 6. januarja 1924. v hotelu Union v Ljubljani ob 16. uri z običajnim dnevnim redom.

× Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. IV. znanstvena seja se vrši v četrtek dne 3. januarja ob 16.30 v razpravnih dvorani sodne palače I. nadst. Predava primarij dr. Gostli: Dementia praecox paranoidea. Juristi dobrodošli.

× Božičnica v otroški bolnici. Dne 28. decembra se je vršila v ljubljanski otroški bolnici običajna božičnica. Obdarovani so bili z obilico, outvijto, prilo in jestvinami vsi v zavodu oskbovani otroci. Vodstvo otroške bolnice izreka v imenu obdarovanih otrok vsem plemenitim darovalcem najiskrenejšo zahvalo.

Kako je nastal nilepogačarski blok

Od pristaša NNS smo prejeli sledeče vrstice:

V zadnji seji začetkom decembra je načelstvo narodno-napredne stranke pooblastilo gg. Trillerja, Ravniharja, Hacinia in Skufija, da se pogajajo z JDS o formi kooperacije. Načelstvo NNS je bilo mnenja, da je složno delo obeh strank potrebno, glede forme pa je pričakovalo predlogov demokratov. Kakor znano, je potem JDS predložila fuzijo obeh skupin, ki sta se lani razšli ne na principijelnih vprašanjih, temveč vsled brezvestnih intrig, ki so znane pod imenom Kamenarovičeva afera. NNS se dejansko ni nikdar konstituirala kot stranka ter nima niti zbora zaupnikov niti krajevnih ali drugačnih organizacij. Zopetno združenje z JDS bi bilo torej preveljivo brez posebnih težkoč, zlasti ker je JDS že v naprej izjavila, da le pripravljena v osebnih vprašanjih k najdalekosežnejšim koncesijam in ker je razpoloženje ogromne večine pristašev pa tudi večine načelstva NNS bilo za fuzijo. Načelstvo NNS je popreje že opetovano razpravljalo tudi o event. kooperaciji z radikalci, katero je zagovarjal dr. Triller z oportunističnimi razlogi. Dr. Ravnihar se je vsakokrat izjavil proti sodelovanju z radikalci, resp. prehodu v radikalno stranko, češ, da bi se z vstopom v tako stranko vsi kompromitirali. Dr. Trillerjevi predlogi so bili tudi vsakokrat skoraj soglasno odklonjeni.

Vedeleč takemu razpoloženju pristašev in članov načelstva NNS je bilo jasno, da pride med JDS in NNS do sporazuma, ki bi bil pomenil volkanskno pridobitev za napredno stvar in predvsem zagotovila njeno zmago v Ljubljani.

Zgodilo pa se je nekaj presenetljivega. Dr. Ravnihar, mesto da skliče načelstvo NNS ter mu predloži predloge JDS, se je jadrno odnehal v Beograd. In začela se je miralčna akcija s strani eksponentov Jadranske banke, ki so se bali, da bi združenje obeh naprednih skupin v bodoče onemogočilo intrige med naprednjaki. ... Dr. Ravnihar se je v Beogradu na brzo roko pogodil z radikalci ter glasom poluslužbenih izjav iz radikalskih krogov tudi obljubil, da vstopi v radikalni klub, če postane naslednik prof. Reiserja. Stori je torej sedaj natančno to, kar je popreje nerohoresel kot kompromitirajoče. ... Razlog tega prekreta leži na dlani. Bojazan, da bi razum zmagal nad intrigo in da bi se JDS in NNS spojili, je izvor najnovjše Ravniharjeve avanture.

Jadranska banka je ponudila svoj skrbni list, radikalci so dali svoj blagoslov in že je bil tu tudi famozni konzorci, ki se priporoča cenjeni publiki. Značilno je, da se Ravniharjevo ime prvotno ni pojavilo med člani tega konzorciata. Šele ko so prizadeti gosposke Lenarčič, Deržić, Ureki so čutili »členarje«, so pristili dr. Ravniharja, da je opremil prvo izdajo novega lista s svojo — štambilico.

Vsi ti ukrepi dr. Ravniharja pa so

bili storjeni brez vsakega pooblastila s strani NNS. Predno je načelstvo te stranke moglo sklepati o predlogih JDS, je bilo postavljeno pred gotova dejstva. Dr. Ravnihar je združitve z JDS preprečil, postavil pa je z največjo naglico tudi vse mogoče zapreke, da bi med obeh skupinama ne prišlo do sporazuma v drugi formi. V to svrhu je narodno - napredno stranko dejansko (s prigrisom vatopa v radikalni klub) zlikvidiral ter jo glasom poluslužbene izjave v radikalnem »Vremenu« angažiral, ne za boj proti klerikalcem in proti reakciji, temveč za borbo proti - naprednjakom, proti demokratom.

Dr. Ravnihar in njegovi sokonzortisti niso danes nič drugega nego eksponenti režima, ki imajo nalogo, preprečiti napredni blok ter naj v tretje poskusijo organizirati v Sloveniji radikalno partijo kot bojno organizacijo proti demokratom. Kmalu bodo popolnoma razkrinkani.

Mariborski obč. svet

Maribor, 28. decembra.

Nova stanovanjska komisija.

Župan otvori z enourno zamudo 13. sejo občinskega sveta — zadnjo v tem letu — ter konstatira, da je bilo letos 13 formalnih sej, ki na so se raztegnile v 20 javnih in 20 tajnih. Na županov predlog se izvolijo za bodoče leto za predsednika stanovanjskega urada sodni svetnik v pok. Aleksander Hrašovec, dosedanjí vodja urada; za podpredsednika pa dr. Radoslav Pionik. V komisijo so bili izvoljeni kot prisodniki z liste hišnih nosostnikov Maki Durlava, Stanko Marín, Fran Babič, Miha Krulc, Jože Beranič, Stanko Palaš, Stefan Dolšak in Anton Turk. Z liste načelnikov so bili izvoljeni: dr. Jože Kronvozel, Otmar Mezlič, Andrej Bahun, Martin Bošnjak, Jernej Aljančič, Anton Kreuzer, Rudolf Tumnej in Jože Marinkšek. Dosedanji predsednik urada okrajni sodnik Vrabelj je županu sporočil, da ne sprejme več predsedniškega mesta.

Ogrožene socialne ustanove.

Ministrstvo prosvete je vpoškicalo v službovanje več »Doštemu domu« in »Dnevnuemu zavetišču« pridruženih učiteljev. Da se vzdrži vanj »Dnevno zavetišče«, predlaga župan, da občina prevzame vsaj dosedanja voditeljica zavetišča, da ji dá polovico plače, polovico pa socialno skrbstvo, v katerem slučaju naj bi voditeljica postala ostavko na državno službo. Občina naj jo nastavi za tri leta, medtem pa se bo polskovalo doseči reaktiviranje mest po ministrskem svetu.

Pri županu se je zglasila danes deputacija zadruge »Močmira«, ki hoče postaviti »Dom ubornih« in želji, da občina imenuje v odbor tri svoje zastopnike. Odb. svetnik dr. Mulej predlaga odstopitev zadeve pristojnemu odseku, da se ponrej informira, kaj se vse ta mariborske stanovanjske akcije z blestečimi naslovi že dosegle pozitivnega. Predlog je bil sprejet, v odbor pa je bil poslan le en zastopnik, svetnik Ozmeč, ki naj potem poroča odseku.

Politični odmevi

Napredna koncentracija in naš kmetiški stan

JDS je v prvi vrsti stranka jugoslovenskega poljedelca. Velikanska večina njenih volivcev na obširnem političnem bojišču so kmetje. To uvažuje tudi program JDS, ki na prvem mestu najobširnejše obravnava kmetijsko politiko stranke in začne z besedami:

«Demokratska stranka uvažuje v prvi vrsti činjenico, da poljedelci predstavljajo tako po svojem številu kakor po svoji narodni pomembnosti najpomembnejši del naroda.» Široke mase kmetijskih malih posestnikov so edina sigurna in zdrava osnova za resnično demokratsko vladavino.» Demokratska stranka se bo potrudila, da se osigura oni vpliv v vseh javnih in državnih poslih, ki odgovarja njegovi važnosti. V programu JDS podrobno razvija duševna sredstva in gospodarsko organizacijo, ki naj kmetu ta povsem osamosvoji. Pred vsem gre za kmetički kredit in za razne oblike kmetičkega združništva, ki naj kmetu dajo sredstev, da dvigne svojo proizvodnjo. V interesu kmeta se je JDS v agrarnem vprašanju izločila tako daleč, da je proti sebi združila vse reakcijske sile v državi. V vseh svojih korakih je stranka imela pred očmi, da je večina demokratskega volivstva kmetička.

Po prevratu se je pojavilo živahno zemljoradniško gibanje. Mislimo, da se ne motimo, ako mu vzroke iščemo v vojnih krivicah, ki so jih spretni politični agitatorji znali zaobrtati na politični mim slično kakor pri boljševizmu na delavski strani. Ta struja pa se je hitreje umirila, kakor boljševska med delavstvom. Vsaj je kmet po naravi konservativen. In tako je iznenadilo dejstvo, da se je zemljoradniško gibanje v Sumadiji zgradilo kar čez noč in se je bolj ohranilo v Bosni, kjer mu je obzirnost radikalov proti muslimanom dajala nekaj hrane. Vsi, ki so pričakovali, da bo zemljoradništvo prevzelo ostanke tradicionalnih strank v Sumadiji, so se varali. Ta formacija je svojo vlogo dosegla. Radikalni in demokratski ostanke. Če pa bi ob kakem velikem osebnem pravratu v tem oziru imelo kaj nastopiti, dedič gotovo ne bo zemljoradništvo. Škoda lepih talentov, ki so se zagrizli v to brezupno smer.

Ako naj v tem oziru spregovorimo o Sloveniji, moramo ugotoviti, da je tana ravni proces pri nas šel še hitreje. Pri nas pa delujejo še drugi momenti: glavni nasprotnik svobodnega političnega udejstvovanja kmeta pri nas je klerikalizem. Ta struja družil vse stanovne v skupni politični fronti pod vodstvom duhovščine. Boj proti njej je zlasti po deželi težaven, ker ima duhovnik 24 ur časa za agitacijo in mu priprosti kmet v boju ni kos. Za človeka, ki mirno motri ta obupni boj kmetičkega ljudstva, da se izmota iz zank klerikalizma, je jasno, da naš kmet v tem boju ne bo sam uspel. Pomagati mu morajo vsi enokomisliči. Boj s klerikalizmom se vrši na vseh poljih: ne le na političnem polju, tudi gospodarske mreže treba presekati najbolj na duševne. Vrši se boj za dečo, za žene, skratka v vsaki vasi je boj za dušo.

Ta boj zaposluje vse moči. Ena vrsta dela posega v drugo. Ena se poslužuje druge. Nemožno je reči: predavanja bo mo imeli skupaj, čitalnico tudi, zadruge pa deljene in v politiki si bomo celo nasprotniki. Čim sta v občini dve nasproti politični organizaciji, se ta razcepjenost pozna v vseh posledicah. Kjer treba v boju iskrene udanosti in žrtve, tam treba le male kapljice strupa, ki je v političnem konkuriranju neizbežen, in spor je tu, veselje do dela pa je šlo k vsem vragom. Že zato je težavno prebuditi sile, vrzi se strankarski nespornum v itak še šibko napredno fronto, pa se bodo vsi na ta spor izgovarjali da radi njega ne primejo za delo. Misel, da

se da v nepolitičnem ali polpolitичnem delu iti skupaj, strankarsko pa isti čas biti v dveh suverennih taburli, je neizvedljiva. Ljudstvo ni figura šaha. Človek je živih občutljivosti poln. Samo ena napredna fronta lahko napredne moči izrabi brez izgube energije, porabljen za enotno delo.

Iz tega bi sledilo, da morajo na kmetički likvidirati ali demokratski ali SKS. Mi odkrito izjavljamo, da se nam to zdi neizbežno, če nečemo krvateti v brezplodnih ljubosumnostih in če hočemo voditi energičen udarec zoper SLS. Nepristranski razsodišče, ki bi se mu obe stranki podvrgli, bi moralo priti do rezultata, da je likvidacija SKS prej ali slej neizbežna potreba, če se noče čisto nepotrebno trošiti moči in dela. Razlogi:

SLS je organizirana enotno iz vseh stanov.

Med našim kmetom so obrtnik, delavec in drugi poklici tako pomešani, da se interes težko ločijo tako ostro, da bi to zadoščalo za politično cepljenje.

Značaj našega sela ni čisto agrarni. Ima mnogo urinskih obrti, trgovine in tudi industrija vanj posega. Glede žita smo vsi zainteresirani, da je cenejša. Kar ga namreč naš kmet sam pridelava, ga večinoma sam povzije in ga torej ne boli, če je cenejša.

Naš kmet za svoj boj rabi pomoč učitelja, obrtnika in sploh drugih stanov, ki pa se od njih ne more zahtevati, da se svojega stanu odrečejo v političnem udejstvovanju.

Ni takih nasprotij med njimi, ki bi opravičevale cepljenje. Dobiček ob izrabi stanovskega čuta zoper klerikalizem je mnogo manjši od izgube, ki jo prinaša cepljenje.

V združenju, v prosvetnih društvih in v politični organizaciji nujno vabimo, da

voljni dela in žrtve. Saj so take moči itak redke.

V okviru enotne politične organizacije je še vedno prostora za zdravo strokovno organizacijo stanov.

Se mnogo razlogov se bo dalo navesti. Za nas pa najbolj drži sledeči: V boju je polovica uspeha v samozavesti, ki jo da večje število. Vsak prst zase ni nič. Skupaj pa tvorijo roko. Naskok v deljenih odredih bo odbit vsak zase, v močni množici pa so vsi bolj korajžni in zmaga.

Proti našemu stališču govori obstoj zdrave stanovske zavesti kmeta, ki se hoče povsem izživeti. Mi to zavest cenimo visoko. Trdimo pa s polnim prepričanjem, da je v skupni politični organizaciji mogoče da se jo po njeni zdravni notranji vrednosti primerne razvija in uvažuje. Ona ni v bistvu nasprotna misli enotne fronte. Brez ovinkov priznamo, da razvoj napredne politike zadnjih 30 let ni brez krivde. Nezaupnost proti inteligenci in meščanstvu ima mnogo opravičenega zrna. Saj smo imeli cele dobe politične irakarije in kavarniškega prvaštva. Greli teh časov se nam danes maščujejo.

In še danes naša organizacija ni povsem preurejena, da bi interesom kmetičkega ljudstva že nudila popolno zadovoljstvo. To pa se mora urediti za vsako ceno. JDS mora odločno zavrniti vsak sum, da je ali hoče biti nekaka meščanska stranka v nasprotju s podeželskim ljudstvom.

O tem pa drugič!

Konflikt med državo in cerkvijo v Italiji

Katoliška cerkev je imela v preteklosti mnogo lažje življenje kakor ga ima danes. Že iz zgodovine nam je znano, da so imeli katoliški duhovniki prejšnje čase veliko moč in oblast v raznih državah. Duhovniki so bili mnogokje naravnost neomejeni gospodarji nad življenjem in imetjem državljanov. Kronane glave in vlade so bili samo njihovi eksekutorji.

Kar je rekel duhovnik ali škof, to je obveljalo. Ni čudno, da so s v takih razmerah tudi duhovniške blaginje polnile iz dneva v dan in da je cerkev vidno bogata. Duhovščina je prišla do velikih posestev in imetij ter se je okoristila na račun propadajočega ljudstva.

Končno pa so ljudje uvideli, da tako ne gre več naprej. Države so začele cerkvi odvzemati krivično pridobljena posestva. To odvzemanje pa se ni izvršilo nenkrat in v celoti, temveč polagoma. V Franciji je ločitev cerkve od države razširila tudi z bogastvi mrtve roke. Pod cesarjem Jožefom je bil v bivši Avstriji iz dela cerkvenih posestev in imetja ustanovljen tako zvan cerski zaklad. Verski zakladi so bili pod nadzorstvom države in iz njihovih dohodkov so države plačevale duhovščino.

V Italiji so do pred kratkim vladale še stare razmere. Verski zaklad je sicer bil pod državnim nadzorstvom, toda vlada se ga ni dotikala. Zaklad je bil avtonomen, odvisen samo od cerkve. Samo radi lepšega je bilo cerkvenemu odboru, ki je urejal zaklad, dodeljeno par državnih uradnikov, ki so formalno nosili nazlov glavnega ravnatelja cerkvenega zaklada. Glavno ravnateljstvo ni smelo na lastno pest polvzemati ničesar. Bilo je v celoti podrejeno cerkvenemu odboru. Sedaj pa je rimska vlada izdala odlok, radi katerega je nastalo v klerikalni Italiji mnogo hrupa. Vlada je namreč prenesla upra-

vo cerkvenega zaklada v desetero pravoslovnega ministra. S tem je uničila dosedanje avtonomije cerkvenega zaklada, katerega je spravila pod svoj vpliv.

Državna oblast nad cerkvenim zakladom je posebno pomembna zategadelj, ker izroča eksistenčno vprašanje duhovnikov in škofov naravnost v roke ministru za pravosodje, torej državnega funkcionarja, ki nima nobenega neposrednega stika s cerkvijo. Cerkev v Italiji za naprej ne bo imela pri prejemkih svojih dušebrižnikov nobene odločujoče besede. Vsa duhovščina, ki prejema redno mesečno plačo, pride pod oblast justičnega ministra. Odvisna bo torej od države in ne več od cerkve.

Posledica tega ukrepa bo, da bodo kaplani, župniki, prelati in škofje v Italiji za naprej podvrženi posvetnemu nadzorstvu, državnim uradnikom. Zato ta odlok čbžim služabnikom na italijanski zemlji prav nič ne ugaja. Oni, ki so skozi dolga stoletja bili vajeni v svojih zadevah strogo cerkvene hierarhije, so sedaj nenkrat prišli pod posvetno oblast. Najrajši bi se ukrepa otresli, kar pa najbrž ne pojde. Ne izgleda, da bi bili Mussolini pripravljeni preklicati svoje ukrepe. Klerikalizem pobijati tam, kjer je najbolj občuten, valed česar si je izbral za bojišče gospodarsko polje, brez katerega za klerikalce ni božjega kraljestva na zemlji.

temu delo obravnave, ker je že tolikrat silil o svojem očetu in o sebi, da ne prenese nadaljnjega poslušanja. Na predsednikovo vprašanje, čemu se brani toga, odvrne Paskijević, da ga boli glava. Predsednik odredi, da ga preiščejo narvozi zdravnikov. Dr. Lapinski, dr. Barbot in dr. Herzog ugotove, da je obtoženca napadla migrena in da potrebuje miru. Na podlagi te izjave ostane Paskijević v svoji celici in razprava se nadaljuje v njegovi odsotnosti.

Zaslisi se strokovnjak-psihater univ. prof. dr. Lapinski, ki izjavi sledeče: Paskijević še ni popolnoma dozorel, je še otročji in ni brez psihičnih defektov. Ni pa obtoženec simulant. Sledov epilepsije je in paranoje na njem ni opaziti. Paskijević tudi ne trpi na depresiji, pač pa je histeričen in mnogo laže. Nanj zelo vpliva javno mnenje. Če je sodna dvorana polna, je nemiren, sicer pa se brzdava in obvlada. Njegova histerija je hereditarna značaja. Radi tega se obtoženec ni mogel razviti povsem normalno. Na idiotizmu in imbecilnosti ne trpi, pač pa se na njem opazajo znaki debilitas mentalis. Obtoženec trpi na gotovih pomankljivostih intelekta, najdejo se pri njem defekti v čustvenem življenju in v življenju volje, toda organizem je obtoženec v duševnem pogledu zdrav. Paskijević shvača svoje dejanje in je takoj pri sebi, da mu opisani defekti ne mamijo zavesti. Radi tega je treba ugotoviti, da je svoje podjetje storil svobodno. Paskijević je za umor popolnoma odgovoren. S stališča psihatrije ni za obtoženca nobenih olajševalnih okoliščin.

S strokovno sodbo prof. Lapinskega o Paskijeviću je bila četrtkova razprava zaključena. Na petkovi obravnavi sta bila zaslišana ostala dva zdravniška izvedenca. Potem pridejo na vrsto govori državnega pravdnika in braniteljev. Razsodba o procesu bo izrečena po novem letu.

Moderni Metuzalemi

Kadar nastopa novo leto, gre mena da večini ljudi po glavi vprašanje: Kako dolgo še bom živel? Dolgost življenja našega je kratka, in dneva ne pove nobena prat'ka.» je dejal Prešeren in umrl, žal, zelo mlad. Toda nekateri ljudje doživijo izredno starost. Čudno, da so to navadno taki, ki so najmanj potrebni, koristni in častni. Geniji visoke starosti so izjeme.

Eden izmed najstarejših oseb je bil Anglež Tomaž Carn, rojen 28. junija 1588 v Londonu. Umrl je l. 1795. Dosegel je torej 207 let! To je dokazano po cerkvenih knjigah (če nista bila oče in sin istega imena?) — Skotš žive zelo dolgo, a med njimi je dosegel menda najvišjo starost neki St. Mungo, ustanovnik škofije v Glasgowu, ki je umrl 185 let star. Enako starost je dosegel neki Peter Zoray, ki je živel od l. 1539. do 1724. Angleški kmet Tomaž Parr je dočkal svoje 152. leto, njegov sin pa 127. leto. Ko je bil Parr 101 leto star, so ga zaradi splošne nenravnosti zaprili. Ko je imel 120 let, se je oženil znova z neko vdovo, ki je povedala, da ni na moči nikoli opazila starostne oslabelosti.

H. Jenkins, ki je l. 1670. umrl v Yorkshiru, je doživel 169 let. Kratko pred svojo smrtjo je bil zaslišan na sodišču kot priležni zaradi nekega dogodka, ki ga je videl pred 140 leti! Kirurg Poltman je slavil 111 let zdrav svoj 140. god. Še dan pred smrtjo je operiral. Baje je bil od 25. leta vsak dan pijan! Bil je po rodu Lotringec. Kirurg Espazao v Garonnju je doživel 112 let. Tudi on je bil alkoholič.

Neki Skot Brown je doživel 120 let, dasi je nezmerno pil pivo in bil vedno pijan. Umrl pa je slučajno čisto trozen.

Neka Elizabetha Durieux je doživel 140 let, dasi je bila nezmerno kava in je zaužila baje po 40 skodelic na dan.

Neki angleški kmet je umrl 160 let

Odpustki iz Londona

Stipica iz Zagreba,

Stipica v Zagreb

«Hvaljen Isus i Marija! — Živla republika!»

Iz življenja in sveta

Zagrebska senzacija

Sodba zdravniškega izvedenca: Paskijević je odgovoren za delanje.

V četrtek se je razprava Paskijević-Thierry nadaljevala. Ker so bile zaslišane že vse priče, ki so mogle doprinesti kakršnakoli pojasnila v zadevi umora, se je najprej govorilo samo o tem, ali se naj še kdo zasliši naknadno. Paskijeviću je branitelji so predlagali, naj se zasliši tudi Paskijevićeva mati, da izpove, kako je obtoženec živel v prejšnjem življenju. Državni pravnik se je temu predlogu zoperstavil, češ, da je mati ob izpovedi na policijski lagala, samo da bi sina razbremenila. Zato je bil predlog zagovornikov odklonjen.

Prečtan pa je bil protokol obtoženčeve matere, v katerem pripoveduje Olga Paskijević podrobnosti iz življenja svojega sina. Paskijević je imel ljubavno razmerje s svojo sestrično. Drugače ne izhaja iz zapiskov nič važnega in novega. Ko se preberejo še vloge za odškodninske zahteve Frana Jelčića, očeta umorjenega in oropanege Andreja Jelčića, ki zahteva poleg vzdrževalnine še odškodnino stotisoč dinarjev, pledira Paskijević zagovornik za to, da se preberejo zdravniška mnenja o Paskijevićevem očetu na tajni razpravi. Senat odkloni predlog in sklene, da se zaslišijo psihiatrji glede Paskijevića na javni razpravi. Paskijević se tukaj dvigne s klopi in pravi, da ne more prisostvovati

C. Golar: Pisatelj in vesela gospodična

«To je torej tisti znameniti dan, ko bo treba vstati s težko glavo, jesti pečin in slabo voljo.» je pomislil pisatelj Ivan Svetel in planil pokonci. «Ampak vse ni izgubljeno, zakaj zdi se mi, da me čaka danes nekaj veselja. Morla zadene glavni dolžnik na srečko, ki je niman, ali pa mi neznani mecen pokloni graščino in polno kadi zlata!»

Stojal je k umivalniku in si naskopil za vrat mrzle vode, a v tem je Ivana Svetlega potreslo sladko čustvo. Zunaj v veži so se zaslišali koraki, in po njih je spoznal pismonošo. «Aha! Mi je že pisala tista lepa neznanka. Je že gotovo,» je mislil, ko so se odprla vrata in mu je neznanka dala pomolila pismo pod nos. «Glej, pa mi le ni, ako me ne motijo oči, in takaj bi ne motile, mi piše stric.»

Hrabro je odprl pismo in začel brati:

«Dragi nečak! Opazujem Te že dolgo in sledim Tvojemu početju. Ti me Ti naslednje, stori pa, kakor Ti drago. Mlad si še in imaš življenje pred seboj, jaz sem star in je imam za seboj.

tem je nekako združeno vse. Tvoje samoljublje, Tvoje moči in težnje, a trenutnim domišljijam se ne udajaj. Naloga, ki jo imaš, Tvoji vzorniki, pisatelji, učitelji svojega naroda, je najvišja. S tem stopiš iz mej svoje okoličice, in treba Ti je vedeti več kot ogromni del človeštva. Drugače samo množični plitvost in nesmiselnost, to pa je pohujšanje.

In dalje! Vsaka knjiga, ki jo daš v javnost, je takorekč nov davek za narod. Ako ne pišeš zani, ne izjavljaj! Bilo bi nevedno Tebe in brez pomena zate, a narodu na kvar. Ne grešji proti krvi, takih je dovolj brez Tebe.

Pa obrnimo list na svetlejši stran! Slava, ki solnči narodne učitelje, je velika, da, največja, ker je zaslužena. To so ljudje, ki ne izginejo s površja, to so naša zgodovina, naš najboljši del, iz njih govori narodna duša.

Torej voli in sodi trezno! Bili ali ne biti! Sicer pa — oprosti mi Stari ljudje imamo menda vsi to navado, da radi učimo, boljši da se s tem manjšujemo, ker nas zametujejo, boljši da se hočemo uveljaviti in pokazati svojo skučenost in zaživet v mladih srečih. To dela strah pred osamelostjo.

Te pozdravljam

Tvoj stric.»

Nekaj je bilo v pismu, kar mu je vznjalo misli, in priznati si je moral, da so sivi lasje pametni. Pokimal je in zastrmel skozi okno v sivo, megleno jutro.

«Začetek ni slab,» je pomislil. «Zares ni slab. Mislim, da mi bo pisala kaka nepopisno zala zlatolaska. Namesto nje pa mi je postal stric pismo, polno morale in sive modrosti. Sicer pa se mi ne uresniči niti ena želja in vse mi gre narobe. Ako rečem o stvari, da je bela, postane tisti trenutek črna, ako grem o polnoči kopat zaklad, mi ga je z nekoč tik pred nosom odnesel. Tako je z menoj, in zato res ne vem, ako bi ne bilo bolje, da se obesim ali pa vsaj na glavo postavim.»

Natihoma in naglo je odšel od doma. Zunaj je bilo vse mesto v megli, v gostem sivem zraku, v vlažnih dimih. Umazan sneg po ulicah, hladna neprijetnost na obrazih, sitna hladnost v očeh. V skrbih je stresel z glavo in šel žalostno svojo pot. A polagoma se mu je razvedril obraz, zakaj v spominu mu je ostalo drago lice lepe Mimice in v srcu je nesel seboj njene mile oči. Spominjal se je, kako li je pravil na izprehodu istorijo o zaljubljenem pastirju in mašni pastirju, in kako je lepi dobili svojo silno obiljico, kako je vzklikala, in je zvenel njen smeh. —

Bledil je po mestu naokoli in čim dalje, tem težje mu je bilo pri srcu. Skoraj je že nehala mesto, občutni kostanj so bili zaviti v sreč, in vrane so krakale po vejah.

«Kako je vse nusto in dolgočasno in mrtvo,» je mislil. «Saj ni življenja, saj ni zraka, ne luči, ne radosti! Jaz bi hotel danes slišati nekaj tako veselja, kot da vriskajo škrlatni, nekaj tako rdečega bi rad videl, kot bi ove tele rože, in nekaj bi rad okusil tako sladkega kakor ne vem kaj — Ali saj vem, da vsega tega zame ni na svetu, da zame ni sreče, ne veselja!»

In ko gre in gre, misli in misli, hudi in zlovoljen, mrkega čela in «repih oči — o, kako je nenaloma zavznelo poleg njega! Zanel je čist, srebren glasček, zažvelel je jasen in svetel smeh, kakor bi se odprlo nebo, kakor bi se vili zaria izza obzorja, kakor bi žarki, smehtajoči se solnčni plameni planili izza oblakov, in bil se razprostrlo zeleno nepregledno polje na vse strani, in v zlatem zraku ti za vriskal in zažvelel škrlatček. — In smeh je zvenel in meš smehom se je oglašal zvonki glasček:

«Klanjam se, gospod Svetel. Ej, ali mislite zmazniti danes, da se tako zavijate v sukno in v glazuro, kot da so vas ravno kar potegnili s krpali. Ivan Svetel se je ustavil in pogledal v okno nad seboj. Tam je stonela

in se nagibala v mrzlo zimsko jutro prelepa gospodična Mimica. Gledala je skozi okno v ledeni miraz skoro gororoka, v lahni poetni bluzi in se smejala. Ivan Svetel se je nerodno odkril in priklonil:

«Se klanjam, kako ste sjančkali? Ali vas ne zebe v tem mrazu,» si je hipoma prestrašil. «Zakaj se ne zaprete v gorko sobo?»

Iznova se je zasmejala lepa brinčuka, drobna Mimica.

«Ali se ne bi potrudili k meni, gospod Svetel, da ne boste zmaznili? Čaj bi kuhala in rožice mohtila!»

Zalostni pisatelj si tega ni dal dvakrat reči in je smuknil v njeno sobico.

«Ali ste sami doma? Kje pa je gospa mama?»

«Mama? Ah, ne vami! Ali je šla na šmarno goro, še ni v šenklašču.»

«Če ni v šenklašču,» se je zavesela, bil gospod Svetel in se od-lahnil. Obrnil je oči k devoljici in iznova ostrmel. Kako je bila lepa in sladka gospodična Mimica! Temen oval se je obočil nad njeimi stranmi, izkrenimi se očmi na vsaki strani in snežna čela, njena lica! Ivan Svetel je skoraj onemel, tako je bil očaran. Njena lica so bila vsa v rdečih rožah, kakor da je mlada pomlad dahnila nanje in je zaklil cvet pri cvetu.

«Kaj pa me tako gledate, gospod

star in zapustil vdovo z otroki, med katerimi je imel najstarejši 103, a najmlajši šele 9 let.

Torej ne obupujmo!

Oče in sin zmečkana od parnika

Na božični praznik se je zgodila v Trstu v prosti luki strahovita nesreča, ki je napravila na meščanstvo silno mučen vtis. Zahtevala je dve človeški življenja: očeta in njegovega komaj diletne sina. Pomorski kobiljaci, Matej Lusit, se je podal v torek popoldne s svojimi sinovoma, 14-letnim Ivanom in 4-letnim Aleksandrom na parnik „Bosanko“, ki je bil zasidran v prosti luki. Na parniku je imel celo vrsto znancev, ki jim je prišel častit praznik. Ko se je Lusit poslavljaj od svojih prijateljev, je postal morje nenadoma silno nemirno. Valovi so se ljuto zaganjali ob obalo. Sin Ivan je šel prvi po mostiču na breg, mali Aleksander pa je hotel za njim. Komaj pa je bil na mostiču, je vsled močnega sunka viharja zgubil ravnotežje in padel v morje med parnik in pomol. Prestrašeni oče je brez pomiselnosti skočil za ponesrečenim sinkom v vodo. Tu pa se je zgodilo nekaj strašnega. Še predno so mogli drugi priliteiti obema na pomoč, je potisnil parnik vihar s tako silo k bregu, da se je drgnil ob pomol in oba nesrečnega poplono-ma zmečkal. V nekaj minutah sta bila Matej Lusit in njegov sin Aleksander podobna brezoblični krvavi masli. To se je zgodilo pred očmi številnih mornarjev in drugih ljudi, ne da bi mogli pri-skočiti na kak način ponesrečenca na pomoč. V obupu je hotel tudi starejši sin Ivan skočiti v morje, kar pa so na-vzočil preprečiti, ker bi postal sicer tu-di on žrtev strašne smrti.

V sredo jutraj so potapljači dvignili iz morja mrtvega očeta in sina. Truplo sinčka Aleksandra so našli zmečkano v neki široki razpoki v pomolu, truplo Ma-teja Lusit pa raztrgano in zmečkano v blatu na morskem dnu. Razmrčevane ostanke nesrečnega očeta in sina so po-ložili v skupno krsto in jih pokopali več-raj ob ogromni udeležbi prebivalstva.

× **Tragedija dveh ljubimcev.** Pred nekaj dnevi se je nastanil v hotelu „Central“ v Trstu eleganten gospod, ki se je vpisal za trgovca Josipa Mezzasalma. Spremljala ga je elegantna dama, kate-ro je vpisal kot soprogo. Pripotovala sta baje iz Pariza preko Benetk. Oba sta bila videti srečna in zadovoljna, ka-kor novoporočena na ženitovanjskem potovanju. V torek popoldne sta zaužila v sobi še bogato kosilo in se pripravila za odhod, vendar pa nista zapustila so-be. Ko je hotela zvečer soharica po-spraviti njiju sobo, je našla mladega go-spada mrtvega pod oknom na tleh, ne da-ječ od njega pa mlado damo v luži krvi. Mezzasalm je imel glavo prestre-ljeno v seneli, njegova družica pa na temenu. Kaj je vzrok krvavi žalostri, je zavito še vedno v tajnost. Sodna komi-sija je ugotovila, da je ustrelena dama 33 letna Francozinja Šarlota Fauche-court iz Pariza, ki je bila razporočena in mati enega otroka. Mezzasalma pa je rodom iz Tunisa in bivši častnik. Za-ljubljenca sta se imela v kratkem poro-čati.

× **Oglasi v časopisju.** Neki franco-ski novinar je postavil publiko razna vpra-sanja, da bi se uveril, kakšno važnost po-lagajo ljudje na oglase v časopisju. Dobil je celo vrsto prav različnih od-govorov. Žene so odgovorile, da čitajo najraje razne ženitne ponudbe, mlajše devojke čitajo prav rade reklame raz-nih trgovin. One mislijo na zabave in koncerte in skrbje vedno za toaletto. Oglasi so jim dobrodošli zato, da zvedo, kje je blago fino in poceni. Stare žene so zanimajo za stanovanja, drva, čevlje ter razne druge potrebščine. Starčki gle-dajo oglase apotek in drogerij in oglase, ki govorijo o toplih oblekah. Da imajo oglasi zaželjen uspeh, pravi francoski novinar, jih je treba objaviti najmanj do-setkrat. Prvič čitatelj ne čita oglasa,

Svetel? Joj, nekaj vam imam pove-dati! Ne vem, ali sem zaljubljen ali kaj, srce mi ne da miru. Včasih mi hoče kar v nsta skočiti, in tako mi je gorko in prijetno: vi ne veste!

«Res ne vem, Mimica, ali niste vame nič zaljubljeni? Jaz vas imam tako rad.»

O, kako je mehko govoril gospod Svetel! In ko je tako govoril na srce nič hudega sluteči Mimici, jo je nena-doma prijel za lica in poljubil prav na kipeče ustnice. In ker so se mu zidele sladke, ni hotel odmakniti svo-jih ustnic od njenih. Mimica je stre-sala z glavo, a ker ni vse nič pomagalo, ga je vzgriznila. Seveda, žalost-ni pisatelj se je brizgal za to toliko, kakor medved, ki ga piči čebela v smrček, kadar ji liže med iz dupla: prešel je na drugo pašo, tam sta bili še dve neobdelani rožni polji. Mimici-na lica, in ko jih je pokril s poljubi, je našel, da je niena bradica vredna daljšega obiska. Potem je poskal nje-ne oči, njen vrat in še njen tilnik.

«Saj me boste še pojedli.» je vzklil-čila Mimica in se zopet zasmejala.

Ivan Svetel je pokleknil prednjo in začel poljubljati njeno ročico, s ker je škarjanček nad njim vriskal in se smejal vedno radostneje, se je žalostni pisatelj ozrl iznova na rože njenih lic in se vrnil k njenim ustnicam, ki so bile sladke kakor ne vem kaj. —

drugi ga pogleda, tretjič površno pre-čita, četrtič ga čita pazljivo in v pogle-da ceno, petič zabeleži ceno, šestič raz-pravlja z ženo o ceni, sedmič razmislija ali bi sklenil kupčijo ali ne, osmič ku-puje, devetč priporoča blago tudi svo-jim prijateljem, a desetič priporoča jo njegovi prijateljici blago svojim ženam.

× **Prodaja žene na obroke.** Itali-janski časopisje poroča o tragičnem ro-dbinskem dogodku, ki se je odigral ne-davno v mestecu Gragnano v bližini Ne-apolja. Dogodek nam jasno priča, na ka-ko nizki stopnji morale se nahajati južno-italijski seljaki. Neki Rafaelc Sansone je sprejel na hrano in stanovanje neke-ga svojega prijatelja in mu s tem tudi prepustil pravico do svoje žene. Za to uslugo je moral mladenič Palumbo pla-

čevati določeno odškodnino. Nedavno pa je Palumbo predlagal svojemu prijatelju, da se sklene med njima nov dogovor, na podlagi katerega bi Palumbo plačeval za ženo le polovico tega, kar je do-slej plačeval. Toda Sansone ni hotel o tem ničesar slišati. Palumbo in njegova priateljica sta radi tega sklenila, da umo-riita Sansona. Sklep sta tudi izvršila in pred očmi devetletnega otroka umorila Sansona.

× **Zanimiva naldba.** Dne 18. t. m. so našli v praškem mestnem okraju Bu-beneč pri kopanju v globokini 83 cm kostje skrčenca in pepelnici. Po mnenju prisotnega uradnika arheološkega in-stituta izvira vse to iz dobe okoli 2000 let pred Kristom. Okostje so oddali v arhe-ološki institut.

Sportni vestnik

Delovanje S. K. Ilirije v preteklem letu

Zimski čas. Večini naših sportnikov je onemogočeno aktivno sportno delova-nje. Le naši zimski sportniki — smučar-ji, drsanci in sankarji — se veselijo zim-skih dni, da pokažejo, da smemo tudi na tem polju računati z napredkom. Ven-dar pa je tudi zimski čas zelo važen za razvoj našega sporta. Naši sportni klubi podajajo drug za drugim na svojih občnih zborih račune o svojem delova-nju, in sicer ne le svojemu članstvu, tem-več tudi širši javnosti, ker vedo, da je sport postal tudi že pri nas ne le zabava gotovih krogov, temveč sistematično de-lovanje za povčvit naše mladine, in to v korist celokupnega našega naroda. Naš list bo tudi v tem oziru skrbno zaslo-doval poteke teh občnih zborov ter in-formiral javnost o delovanju posameznih klubov.

S. K. Ilirija je pred kratkim imela svoj občni zbor, o katerem smo že na krat-ko poročali. Danes hočemo navesti iz-poročilo posameznih funkcionarjev neka-tere za javnost važne podrobnosti iz kl-u bovega delovanja.

Iz tajniškega poročila g. Jerale pose-mamo, da ima Ilirija koncem leta skup-no 674 članov in sicer 24 ustanovnih, 282 podpornih in 368 rednih. Narasčaja je 69. Klub ima sedem sekcij: nogometno, lahkootletsko, plavalno, damsko, smučsko, drsalno in sekcijo za tenis. Da-ri odbor olajša delo, je ustanovil gospo-darski in blaginjski odsek. Skupno je imel klub 89 prireditiv. Važno je, da je klub letos zgradil na nogometnem pro-storu moderno, vsem zahtevam odgovor-jajočo garderobo s pribli. Velike za-sluge za to zgradbo imata predvsem gg. inap. Negovetič in inž. Mile Treo, ki je poirtvovalec vodil graditev garderobe. Poročilo omenja na to rak rano v na-šem sportu, spor med Ilirijo in Primor-jem, ki se tudi letos še ni mogel izgladi-ti ter omenja končno tudi precejšnjo nedisciplino med članstvom, ki je dokaj otežkovala delovanje odbora.

Nogometna sekcija izkazuje, čeprav je bilo prvo moštvo dokaj nestanovitno, v sportnem oziru še precej ugodno bi-lanco. Ta nestanovitnost se kaže zlasti v izidih posameznih tekem, ki jih navaja-mo zaporedoma: s koroskim prvakom V. S. V. 13:3 in 7:1, proti Haški 1:2, proti Turnverein München 1800 1:1 in 1:2. Moštvo je nato občutno nazadova-lo in doseglo svoj najnižji nivo povodno prvenstvene tekme s Primorjem, pri kateri je bilo poraženo z 0:1. Nato se je moštvo zopet povzpelo. V to dobo spoda udeležila Ilirija na Haškovem tur-nirju, rezultati proti Hajduku 2:3, pro-ti Concordiji 1:2, proti Čakovcu 10:0, proti Vardarju 5:1 in proti Gradjanske-mu 1:2. Od gostovanja graškega Stur-ma je moštvo zopet nazadovalo ter pre-cej neleplo zaključilo sezono s porazom od mariborskega Rapida. Toda kljub tej nestanovitnosti si je Ilirija priborila nogo-metno prvenstvo Slovenije. Avspicije za prihodnje leto so ugodne, ker upa klub, da bo moštvo s pridobitvijo znanega du-najškega igralca, ki bo tudi vodil tren-ing, zelo napredovalo.

Lahkootletska sekcija je štela 23 ak-tivnih članov, od katerih se je 15 ude-ležilo 7 tekmovalj in doseglo 5 prvih, 8 drugih, 6 tretjih in 1 čisto mesto. Klubovi prvaki so: 100 m Beneš, 200 m Vidmajer, 1500 m Persche. V lahkoot-letskem prvenstvu Slovenije je Ilirija dosegla 3. mesto z 30 točkami.

Plavalna sekcija je začetkom mora-la preživeti precejšnjo krizo. Šele po prihodu g. Appeta se vidi znaten napre-dok sekcije. Članov sekcije 46. Ne-kateri člani so se udeležili 4 plavalnih tekem, in sicer: modkluške tekme S. K. Primorja (dosežena mesta: 4 prva, 10 drugih in 5 tretjih) za prvenstvo Z. P. P. na Sušaku, pri katerem je g. Kordeliš tekmoval v skokih izven konkurence, plavalne tekme L. S. K. in Ilirije (8 pr-vih, 9 drugih in 8 tretjih mest) in med-narodne tekme Haška v Zagrebu, pri ka-teri sta se plasirala v skokih kot tretji Kordeliš, kot četrti Kavšek. Tekme za prvenstvo Jugoslavije se Ilirija ni ude-ležila.

Ceprav se vidi od lani velik napre-dok te sekcije, ovira njen razvoj zlasti pomanjkanje prostora za skupni tren-ing. Važno je, da je sekcija uvedla redna teo-retična predavanja.

Damska sekcija, ki goji dve panogi sporta, rokomet in lahkootletiko, je ena najmlajših klubov. Začetkom sezone se je sicer pojavila nekaka kriza, ki jo je novi odbor znal kmalu rešiti, nakar

se je začelo živahno delovanje sekcije, ki je stalno napredovala in zaznamuje koncem sezone skoraj največji napredek. Sekcija šteje 16 članic. Rokometnih tekem je igrala 12, in sicer 10 prijateljskih in 2 mednarodni (proti praški Slaviji). Zmagala je pri sedmih, izgubila pri 5 tekmah. Score znaša 68:58 v korist Ilirije.

Članice sekcije so se udeležile lahkootletskih tekem za prvenstvo Slovenije ter dosegle prvo mesto s 55 točkami (5 prvih, 5 drugih, 6 tretjih mest). Sekcija je nameravala igrati propagandne rokometne tekme v Mariboru, Celju, Ptuj-u, Kranju in Novem mestu. Klubi v teh mestih pa niso pokazali za to panogo zadostnega zanimanja, vsled česar so morale te tekme odpasti. Obstoji upanje, da se bodo vršile prihodnje sezone.

Smučska sekcija je zlasti glode števila članov od lani precej nazadovala. Od la-ni je padel število od 75 na 30. Vzrok za to je predvsem v neugodnih vremen-skih prilikah lanskega leta. Začetniki so izgubili voljo. Sekcija se je udeležila prvenstvene smučske tekme Jugoslavije 17 člani in članicami. Člani se niso mo-gli plasirati, pač pa so rešile čast kluba članice, ki so si priborile prvenstvo Ju-goslavije ter tretje in četrto mesto. — Sankarski odsek sekcije valed neugodnih snežnih razmer ni mogel delovati.

Drsalna sekcija izkazuje neugodno bi-lanco, čeprav je ravno Ilirija, čije upra-va igrislo je v pravem pojmovanju tega sporta na iniciativo inž. Bloudka dalh članom na razpolago skoraj idealno dr-sališče, v prvi vrsti poklicana, postati vodnica vsega jugoslov. drsalnega spor-ta. Vzrok nezadovoljivega uspeha leži v nezanimanju članstva, ki je v tej panogi videl le — zabavo, ne pa pravo gojenje sporta. Ob ustanovitvi sekcije je bilo pripravljenih 80 članov in članic, končno pa je tvorilo sekcijo le še — šest red-nih članov. Da ni bilo iniciative od str-ani g. dr. Fuchsa, ki je poklonil prehod-no darilo za umetno drsanje ter v ožjih merah strokovnjaško vodil trening, bi stvar zamrla že v svojem početku. Sek-cija se je udeležila edine tekme na teri-toriju J. Z. S. S. za prehodno darilo dr. Fuchsa, ki ga je pridobil za Ilirijo g. V. Vodišek.

Sekcija za tenis je imela početkom se-zone nad 80 članov, oziroma članic. Uprava igrislo je mogla večinoma po za-slugi inž. Bloudka staviti sekciji na raz-polago 4 urejene prostore, ki se pa vsled nepraktične razdelitve urnika niso pra-vilno izkoristili. Od tekem naj omenimo medklub ki turnir Hašk - Ilirija, ki je imel predvsem propagandni pomen in ki je končal s visoko zmago Haška, nade-je klubovo tekmo, katere se je udele-žila večina klubovih članov. Sekcija je organizirala prvenstveni turnir za Slo-venijo ter odnesla sicer ob jako elasti konkurenci, prvenstvo. Turnirja za pr-venstvo Jugoslavije sta se udeležila gđ. Koslerjeva in g. Pelan. Prva je odnesla ob hudi mednarodni konkurenci eno tret-je in eno četrto mesto. Sezono se je za-ključila s prijateljskim turnirjem s S. K. Ateno, ki pa ni imel zaželenega sport-nega uspeha.

Iz vseh teh poročil je razvidno, da ima S. K. Ilirija zaznamovati precej le-pih uspehov, toda tudi nedostatki so veliki. Upamo, da bo klub imel pred se-boj vedno le en cilj, pravi cilj sporta, fizično in moralno vzgojo naše mladine, za to mu ključeno: Le krepko naprej!

Iz Jugoslovenskega zimskosportnega saveza

Najvažnejši dogodek letošnje zimsko-sportne sezone je brezdvomno olimpijda zimskih sportov v Chamonixu na Fran-coskem. Jugoslavija se udeleži teh svetov-nih tekmovalj, kakor je sedaj določeno, po treh tekmovalcih v smučskih tekmah, in sicer na daljavo na 50 km in v kombi-nirani tekmi na 16 km s skoki. Kot tek-movalci so določeni gg. Zinaja (Zagreb) in Svigelj ter Kajzelj (Ljubljana). Tekme prične koncem januarja; Jugoslavija je pripravljena. Glavne težkoče delajo pač m terjalna skrb ter bo moral Savez pod-vzeti vse, da zbere potrebne vrote.

Pri nas doma pripravljajo posamezni klubi tekme predvsem klubskega značaja ter borijo imeli, ako bo vreme ugodno, v januarju eno smučsko tekmo v Zagrebu, eno v Planici in eno v Bohinju. Prva an-ovzna tekma bo 18. januarja na Poko-likah pri Raketu za smučsko prvenstvo Slovenije, 3. februarja je predvidena tek-ma v smučskih skokih za prvenstvo Ju-goslavije in 10. februarja je predvidena tekma v smučskem teku za prvenstvo Ju-

goslavije. Zaeno s skakalno tekmo se vrši 2. februarja sankasna tekma na sankali-šču v Bohinju, dalje začetkom februar-ja drsalna tekma za prehodno darilo dok-tor Fuchsa v Ljubljani na drsališču Ilirije. Ihter tekmo februarja večja propagandna drsalna tekma na Blejskem ali Bohinskem jezeru. Za smučske začetnike priredi sa-vev v začetku januarja 2 smučske tečaja v Bohinju, podsvavev v Zagrebu pa namer-a istot to prirediti tečaj pri Zagrebu.

V smučskem sportu je v vseh klubih živahno življenje ter se že stalno nad-mesec dni vrše izleti, največ sveda na Vel. Planino, ki je stalno oskrbovana ter ima letos prav živahen promet. Da se omogoči točen pregled snežnih razmer in vremenskega položaja v naših zimsko-sportnih izločistiščih, je organiziral savez redna tedenska poročila, ki se bodo zbira-la pri tvrdki Goree ter bodo tamkaj iz-ložena v oknu, ker mnogokrat prispo-petno za liste.

Sankališče v Bohinju je za letos prevze-lo v oskrbo Tujsko prometno društvo v Bohinju. Tudi skakalnica bo stalno oskr-

bovana, da se lahko pravčasno omogoči trening telmovalcev.

Dunajski klubi nadaljujejo svoje go-stovanje po inozemstvu. Dunajska Vien-na je v Curihu premagala Grashoppers z 2 : 0, Wiener Sportklub pa je bil v Bologni poražen od S. C. Bologna z 2 : 1.

Admira v Novem Sadu. Dunajska Admira je na svojem povratku domov igrala predvčeršnjim v Novem Sadu proti MTK, ki ga je lahko premagala z 8 : 1.

Celjski Atletski igrarji, kakor poro-čajo zagrebške «Novosti», v kratkem ve-tekem v Trstu in v Gorici.

Glavna skupština JNS se vrši 9. fe-bruarja 1924, t. j. na dan pred nogo-metno tekmo med našo in avstrijsko re-prezentanco.

Ljubljanski akademski sportni klub (LASK) opozarja vse člane, da poravna-jo celotno članarino za leto 1923 do 1. januarja 1924, ker se jih sicer črta iz matrik članstva.

Kulturni pregled

Češki prevod „Veleje“

(Anton Novačan, Veleja. Drama o tfech dejstvih. Preložil Bohuš Vybiral. V. Pro-slojevo 1923. L. F. Buček. Str. 79.)

V češki literaturi prevodi iz sloven-ščine niso baš pogosti dogodki. Če so se pa v zadnjih letih pomnožili, se im-a mo v prvi vrsti zahvaliti marljivemu drju. Bohužu Vybiralu, bibliotekarju v Olomucu, ki s prevodom «Veleje» izdaja letos že drugo slovensko delo v češki obliki. Dosedaj ga poznamo kot vestne-ga prevajalca del Ivana Cankarja, s «Cvetjem v jeseni» (Podzimni kvit) je našel Tavčarjevo tvorbo, iz katere bo še prevel «Visočki kroniko», najnovejši prevod je pa iz sodobne literature.

O izberi dela kakor tudi o kvaliteti izbrane drame ni treba govoriti, saj je dr. Vybiral dober poznavalec slovenske-ga slovstva in je imel gotovo dobre vzro-ke, da si je izbral Novačanovo «Velejo» za prevajanje. Treba je pa poudariti, da seje izbira pomaknila časovno naprej in da dobivajo Čehi sedaj že naša naj-novejša dela v svojem jeziku, tako da odslej ne bodo capljali prevodi več z desetletja staro več ali manj kvalitetno izbero za našo tvorbo, ampak se pričena na tej podlagi orno nad vse koristno spremljanje naše literarne tvorbe, ki je začetek stalne kulturne izmenjave. O prevodu samem se mora reči, da ne za-ostaja za prevodom «Jesenskega cve-tja». Lokalna barva Tavčarjevega roma-na se je vkljub čisto domačim besedam srečno ohranila. Pri Novačanovem delu, produktu neobličajno krepke erotike, ki govori s pastir in sočnim jezikom, je prevajalčeva skrbnost na nekaterih me-stih onilila krepkost izraza, deloma ker se v češčini ne da vse v smislu pre-vesti, deloma je postopal samovoljno. Ta-ko pa zgubi včasih dialog ono tipično izražanje, — dobi akademsko točnost in postane navaden. Pri Velejevih sanja-rih in vzklilih po ženi, narekovanih od razbolelih srčnih ran in krvi je ta izguba občutna. In še v enem pogledu: pri pristno narodnem ritmu, ki večkrat zarveni kot narodna pesem s svojim naivnim patosom. A vkljub temu nivi-liranj dialoga je prevod prav dostojen, na nekaterih mestih presenetljivo dober in točen. V splošnem je dr. Vybiral kot Moravan mnogo bližji slovenskemu ob-šutku kot pa je to pokazal F. Strakaty v prevedih Iv. Cankarja.

«Veleja» je v češčini prav vzorno na-tisnjena in lepo opremljena, kar je treba všteti založniku v posebno pohvalo.

Jugoslovenska umetniška publikacija

Pod tem naslovom je napisal v «Čkoslovenski Republik» dr. F. Šedlček nad vse simpatično poro-čilo, ki ga prinašamo v prevodu:

V lepi opremi in s posređenimi repro-dukcijami je izdala Ljubljanska Narod-na Galerija prvi zvezek Slovenske mo-derne umetnosti, obsegajoč slikarska de-la slovenskih umetnikov od Janera Su-blica do Vavpotiča, Tratnika, Šantlaja, Klemeniča in Kusa, ki predstavljajo da-našnjo slovensko tvorbo. Razvrstitev re-produkcij odgovarja razvoju, ki ga je napravilo slovensko slikarstvo od idea-listične in klasicizirajoče šubiceve fak-ture preko realizma pokrajnarja Ivana Franketa in Josipa Petkoviča do impres-ionizma Antona Azbota, ki je bil nekaj časa v Monakovem učitelju našega slikar-ja Ludvika Kuba, Ivana Groharja, ki je izhajal iz italijanske Legantinijeve šole in je končal v posebnem kolorizmu. Ri-charda Jakopiča in Matije Jame. Impres-ionizem je postal skoraj izključen način slikarskega izražanja na Slovenskem. Se-le Jakopič preneha z nazorom, da je bar-va samo objektivno sredstvo in si je svest njene subjektivne vrednosti, kar uspešno uporablja Tratnik in Kos. Subjektivno razumevanje barve uvaja nov odatek slovenske umetnosti, ki sedaj končava pod tlakom poslednjih pariških smeri. Škoda, da v zbirki boljše rečeno, v Galeriji modernega slovenske-ga slikarstva ne najdemo primerov naj-mlajših umetnikov, da bi imeli pred se-boj popolno sliko razvoja, s katerim je starejša slovenska umetnost speta z da-našnjim upodabljenjem. Izdajateljstvo je imelo sveda razen popolnosti na misli

tudi predvsem reprezentativnost del, ki so v ljubljanski Narodni galeriji: hotelo je pokazati zvezo slovenske upodabljajo-če tradicije, ki se zelo jasno pozna pri vseh reproduciranih avtorjih in katero hoče dokazati historik slovenske umet-nosti Izidor Cankar v kratkem uvodu k temu pomembnemu albumu.

Publikacija «Slovenske moderne umet-nosti» znova dokazuje živahnost sloven-skega umetnostnega zanimanja, ki kon-kurira s publikatorijem delovanjem za-grebških umetniških krogov. Lahko re-čemo, da ima v tem pogledu Ljubljana sploh vodilno mesto v jugoslovenskem umetnostnem življenju. Poleg umetnost-no-literarne ljubljanske revije «Dom in Svet», zagrebške mesečnice «Svrem-enik» in almanaha «Umetnost» pred-stavlja ta album vrhunec umetniškega publicističnega delovanja v Jugoslaviji in zasluži tudi pri nas zvišane pozorno-sti. Mnogi v albumu zastopani umetniki so v Pragi prav dobro znani kot tovariši naših upodabljalnih umetnikov. A ne samo iz tega vzroka, ampak zaradi po-sebnega nacionalnega pomena slovenske umetnosti je potrebno, da naše ljublan-sko umetnostno delovanje odmev v naši simpatiji.

Ekspperimentalno gledališče v Bolo-gni. V starem italijanskem vsoudilskem mestu Bologna se je pred kratkim otv-rilo gledališče, ki nosi ime «Ekspermen-talno gledališče». Glavni namen gleda-lišča je forsiranje mladih in nepoznanih italijanskih gledaliških pisateljev. V ocenjevalnem odboru sede znane kapaci-tete, ki imajo točne stike z italijanskim gledališčem: Bracco, D'Annunzio, Nicco-demi, Praga, Zacconi in igralka Duse. Vasko delo se uprizaro samo po enkrat. Sodbu o njem pa izreče poleg gledališ-kih veščakov tudi majhen krog laikov, ki stalno posejajo gledališče in vzbujajo svoj okus.

Historijska biblioteka. Šest vseučil-ških profesorjev v Beogradu in Zagrebu (dr. Corović, dr. Stanojevič, dr. Novak, dr. Prelog, dr. Šišić in dr. Vodnik), je sklenilo, da začne izdajati «Historijsko biblioteko», s katero naj bi bilo ustrezno učbenikom za višje šole in strokovni lektiri za intelektualce. V prvi vrsti bo-do imenovani profesorji delali na to, da podajo javnost-probletič Slovanov, zlasti južnih Slovanov v primerni obliki. «Histo-rijska biblioteka» bo torej obsegala dela iz splošno slovanke in jugoslovenske politične, kulturne, literarne in pravne zgodovine ter pomožnih znanosti. Knji-ghe bodo pisane v takem duhu, da bo njih vsebina zadovoljevala tudi znanstvenim zahtevam. Prvi zvezek «Historijske biblio-teke», ki izide tekom treh mesecev, bo knjiga dr. Milana Preloga «Slovenska renesansa krajem 18. in u prvji polovi-ni 19. vijeka». Publikacija izide s pred-govorom dr. Bidla prof. za slovensko zgodovino na univerzi v Pragi. Knjiga bo obsegala 40 pol. Kdor se za podjetje natančneje zanima, naj piše na naslov: Jugoslovenska štampa d. d. Zagreb, Gunduličeva 26.

«Književna Republika». V Zagrebu je izšla «Književna Republika», meseč-nik za vse kulturne probleme. Izdajata jo Miroslav Kileža in Avgust Cesarac. Pisana je v komunističnem duhu, v slo-gu tkzv. «proletkult». Komunistična teorija o komunikaciji umetnosti, pose-boj književnosti so je preživela še pred-no se je v Križih in Cesarcu porodila ideja «Književne Republike»; zato je re-voja tendenčno že nesodobna in zaostala. Napredka, idejnega ali formalnega, ne kaže v nobenem oziru. To je «Knjiž. Re-publike» tragika, ki ji bo naposled vze-la tudi življenje.

Pravi «Golsor»-čevlji, čevlji za smučarje ter lovski čevlji vseh vrst se izdelujejo v naši solidni čevljarški delavnici

J. BRAJER
LJUBLJANA

Turjaški trg (Breg) 1.

Istotam se izdelujejo tudi vse vrste drugih čevljev, od najpreprostejših do najdražjih izdelave. 126

Čene solidne! Posrežbo točno!

Jackie Coogan

najglasovitejši in najmanjši svetovni umetnik

je **zopet v Ljubljani** v veselo-igri

Deran

sobota 29./12.

nedelja 30./12.

ponedeljek 31./12.

KINO „LJUBLJANSKI DVOR“

7008

Gospodarstvo

Preveč vagonov

Je nedavno so se s strani gospodarskih krogov stalno čule pritožbe, da primanjkuje vagonov. V zadnjem času pa se dogaja obratno. Pograbski Trgovinski Glasnik piše o tej zadevi med drugim: Ze nekaj tednov imajo naše železnice preveč tovornih vagonov, ki stoje po raznih postajah po mesec dni in več dni brez uporabe. To je slabo znamenje, čeprav istotako ni bilo dobro tudi prejšnje stanje, ko je bilo toliko pritožb zaradi slabe pomanjkanja vagonov. Sedanjih preveč vagonov ni nastal zato, ker imajo naše železnice mnogo vagonov, kajli številu nepopravičnih in iz prometa vzeti vagonov znaša še vedno preko 15.000, a se to število ne manjša, temveč še celo povečuje.

Preveč vagonov ne izvira torej od faktilnega prevelikega števila nego od tega, kar je v zadnjem času znatno padel železniški prevoz blaga tako v lokalnem prometu kakor v prometu z inozemstvom. Opaža se, da je tudi tranzit blaga zmanjšan, zlasti blaga, ki gre iz Češkoslovaške na Trst in obratno in to posebno izraža septembrskega znanega povišanja naših železniških tarif. Ta tranzitni promet iz Češkoslovaške je šel preko prog južne železnice, ki so sedaj v državni eksploataciji, v glavnem po progi Maribor-Ljubljana-Rakek, a sedaj je podobna, da je obšel naše železnice in da gre preko Avstrije po trbiški progi.

Blagovni promet na naših železnicah se je v normalnih razmerah povečal na jesen in to povečanje je trajalo skoro do pravočasne božiča, ko se je promet zmanjšal, da je potem koncem januarja ponovno oživel radi prevoza in izvoza turškega ter drugih poljskih pridelkov, kar je trajalo celo pomlad. Toda leto je železniški blagovni promet že dva meseca pred božičem oslabil. Vzrok so znani: na prvem mestu velika denarna kriza, potem uspešna tuja konkurenca na zunanjih trgih naš v naših proizvodih, katerih mi največ izvozimo; tudi politične, valutne in gospodarske prilike nekaterih dežel, kamor bi mogli naše blago izvažati, so uplivali, da je naš izvoz in blagovni promet na naših železnicah znatno in ob nepravem času padel. Potem je zaradi poplavl v Sloveniji, Hrvatiji in Slavoniji kakor zaradi slabih in propadlih cest, ki večje naše železniške postaje, bil oviran dovoz blaga, kar je tudi vzrok, da se je železniški promet zmanjšal.

Samo po sebi se razume, da je posredna in neposredna škoda zelo velika. Predvsem bodo železnice izgubile na dohodkih in ako bo stanje trajalo dalje časa, je mogoče, da ne bodo znali železniški kosmati dohodki preko dve milijardi dinarjev, kolikor je v državnem proračunu za leto 1923-1924. predvideno. Še večjo škodo bi imeli v slučaju predolgega trajanja takega stanja naš trgovci in drugi gospodarski krogi.

Ustavljeno vpisovanje delnic Poodblashenega brodarstva SHS. Po naredbi ministra za trgovino in industrijo je ustavljeno vpisovanje delnic Poodblashenega brodarstva SHS. Za 28. t. m. napovedani predhodni zbor delničarjev je odgođen.

O načrtu nove carinske tarife. Spiltska Trgovska zbornica je pozvala Industrijsko in trgovsko zbornico v Beogradu, naj napravi potrebne korake pri ministarstvu, da se bo novi načrt carinske tarife doposlal vesu trgovskim zbornicam v diskusijo in obravnavati potem na posebni konferenci. Referat naj bi se zaupali onim zbornicam, ki so pri tem predvsem zainteresirane. Na sestanku, na katerem bi se obravnavali referat, naj bi se izvolil odbor zbornic, ki bi predložil vladi mišljenje vseh zbornic v državi.

Naš izvoz v septembru 1923. je znašal 834.766 ton v vrednosti 914.013.910 Din, to je za 144.802 toni v vrednosti 680.346.850 Din več nego v istem mesecu 1922.

Jugoslavija in tržaški blagovni promet. Iz te dni objavljenih številk o tržaškem blagovnem prometu v prvih 10 mesecih t. l. je razvidno, da je znašal tržaški uvoz po železnici 6.961.449 centov, po morju 10.508.437 centov. Izvoz pa je znašal po železnici 7.919.025 centov, po morju 5.357.532 centov. Jugoslovanski delež znaša 3.537.804 centov napram 2.723.981 centom v istem času lanskega leta. Med državami v zaledju je Jugoslavija v tržaškem prometu na prvem mestu.

Ustanovni občni zbor d. d. „Elektra“ se je vršil v petek dne 21. decembra v prostorih Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani. Družba si je stavila

nalogo, preskrbovati z električnim tokom ljubljanske industrije, po možnosti tudi privatnike v Ljubljani ter večje zavode. Zaenkrat bo prihajal tok iz vodne elektrarne Papirne Vevče, Goričane in Medvode na Fužinah. Daljnovod iz Fužin do Ljubljane je že postavljen, kabel po Dunajski cesti je položen, tako da je računati v najkrajšem času z dobavo električnega toka. Delniška družba „Elektra“ d. d. se je ustanovila z delniškim kapitalom 3 milijonov Din. V upravnem svetu so bili izvoljeni gg.: dr. Milan Vidmar univerzitetni profesor kot predsednik; A. Tykač, generalni ravnatelj Ljubljanske kreditne banke, kot podpredsednik; inž. J. Boncelj, ravnatelj Strojnih tovarn in livarn, d. d.; inž. Ignac Šega, ravnatelj juž. žel.; dr. A. Kokač, odvetnik; inž. L. Maurer; dr. Ciril Pavlin, generalni tajnik Papirne Vevče. V nadzorstvo so bili izvoljeni gg.: A. Zabkar, predsednik Strojnih tovarn in livarn d. d. v Ljubljani; inž. Milan Šuklje, tajnik Zveze industrijev, in Henrik Franzel, tovarnar v Ljubljani, in kot namestnika gg.: V. Resman, nadkrajgovođa Papirne Vevče ter Karol Govekar, ravnatelj Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani.

Letošnja proizvodnja vina v naši državi znaša po uradnih podatkih 5.125.000 hl. Polovica pridelka bi se mogla izvoziti.

Povišanje glavnice v lesni industriji. „Slavonija“, d. d. za lesno industrijo v Zagrebu ima dne 9. januarja 1924. ob 5. uri popoldne v prostorih Prve hrvatske štedilnice generalno skupščino, ki bo sklepala o povišanju delniške glavnice. „Nihag“, d. d. za industrijo in lesno trgovino, povišuje delniško glavnico od 8 na 12 milijonov Din potom emisije 80.000 komadov delnic po 50 Din nominala. Emisijski tečaj znaša 62,50 Din. Nato se bo izvršilo nadaljnje povišanje glavnice na 16 milijonov Din pod istimi pogoji.

Prodaja stare vojaške opreme, ki se je imela vršiti pri upravi zavoda za izradu vojne odeje v Sarajevu dne 31. decembra, se vrši dne 22. januarja 1924. Prodalo se bo 2011 parov gamaš avstrijskega izvora, 24.900 avstrijskih čepce, 3840 plošč iz kartona in večja količina odpadkov od podplatov. Predmetni oglas je v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Nova železniška proga Titel-Orlovat, ki se je otvorila dne 23. decembra, kakor smo poročali, je dolga 25 km. Graditi se je začela leta 1921. Gradba proge je stala doslej 25 milijonov Din, a grad-

ba železnega mosta samega preko Tise 60 milijonov Din. Dela pri tem mostu še niso končana. V promet bo postavljena proga tekem treh mesecev.

Likvidacija banke. Banatska privredna banka d. d. v Perlezu ima dne 11. januarja 1924. izredno glavno skupščino, ki bo sklepala o likvidaciji in prenehanju banke.

Prisilna poravnava izven konkursa. Postopanje o prisilni poravnavi izven konkursa je otvorjeno nad firmo Kosta Dodić v Somboru. Narok je 1. februarja 1924. Dolžnik ponuja 100-odstotno izravnanje.

Ležišča asfalta v Crni gori. Iz Beograda javljajo, da so odkrili v Crni gori ležišča asfalta. Ministrstvo za šume in rudo bo poslalo tjakaj komisijo, ki bo proučila možnosti in načina eksploatacije.

Ukinjenje parobrodnega prometa na Donavi. Iz Novega Sada poročajo, da je zaradi ledu na Donavi ustavljen parobrodni promet. Istotako je ukinjen promet na Begi, ki je popolnoma zamrznila.

Naš izvoz preko Soluna. Tekom prošlega tedna je prispelo iz naše države v solunsko luko: 100 vagonov pšenice, ovas in ječmena, 4 vagoni moke, 2 vagona otrobove, 81 vagonov doka, 11 vagonov oglja, 38 vagonov fižola, 4 vagoni čebule, 90 vagonov krompirja, 5 vagonov bombaža, 18 vagonov suhih češ polj, 27 vagonov konj, 17 vagonov volov, 261 vagonov ovas in koz, 11 vagonov sira in 33 vagonov sadja.

Splošna obrtna razstava v Pragi se vrši v početku junija 1924. na razstavišču mesta Praga. Dosedanje število prijav je že znatno. Tudi inozemstvu, po seboj trgovskim in obrtniškim krogom se nudi ugodna prilika, da sodelujejo. Za inozemstvo je določen poseben paviljon. Predsedstvo splošne obrtne razstave bo Mo inozemskim interesentom vstransko na roke. Razstavo prireja Delzna zavezaica profesionalnih in obrtniških društev za Češko, ki je ena največjih srednjeevropskih institucij z 12.000 obrtniških društev ter 100.000 članov. Predsednik razstave je senator Jan Kotrb. V okviru te razstave se bodo pričele razne posebne razstave, svečanosti, turneje in kongresi.

Madžarska trgovinska bilanca v novembru je bila pri izvozu v vrednosti 37 milijonov zlatih kron za 9 milijonov zlatih kron aktivna.

Pregrupacija Stinnesovega koncerna. Iz Berlina poročajo: Pregrupacija Stinnesovega koncerna, ki se je nedavno najavila, se je sedaj izvršila. Glavne družbe montanskega koncerna rensko-labske unije Gelsenkirchner Bergwerks

A.-G., Deutsch-Luxemburger Bergwerks- und Hütten-A.-G. in Bochumer Verein prenesejo sedeže svoje uprave s Poruhrja v Berlin. Sodelovanje družb se samorava napraviti sedaj še tesneje. Če se bo izbrala enotna delniška družba ali kak druga oblika, še ni gotovo.

Zagrebska borza

28. decembra:

ZAGREB. Na tržišču z efekti vlada slaba tendenca dalje. Od bančnih papirjev je bilo nekoliko zanimanja za Eskomptno iz Prage. — Na tržišču z deviza mi je nastopilo neznatno uvrščenje v tečajih, in to zaradi prekinjene zveze z Beogradom. Promet je bil slab. kakor je običajno pod konec leta. Poslovalo se je največ v devizah na Italijo, Prago, Newyork ček in Dunaj. Notirale so devize: Amsterdam 3355 — 3385, Dunaj 0.124 — 0.126, Budimpešta 0.445 do 0.475, Bukarešta 43 — 46, Italija izplačilo 383.25 — 386.25, Italija ček 382.50 do 385.50, Kopenhagen 0 — 1580, Kristijanija 0 — 1310, London izplačilo 384.75 — 387.75, Newyork ček 88 — 89, Pariz 418.75 — 453.75, Praga 259 — 262, Praga ček 258.50 — 261.50, Stockholm 0 — 2345, Švica 1530 — 1500, Švica ček 1545 — 1555; valute: dolar 87 — 88, avstrijske krome 0.1225 — 0.1235, češke krome 255.50 — 257.50, angleški funti 0 do 283, francoski franki 0 — 450, lej 43—0, italijanske lire 378.50 — 381.50; efekti: Eskomptna 155 — 156.50, Hipotekarna 92.50 — 95, Jugoslavenska 143 — 145, Ljubljanska kreditna 220 — 225, Pragediona 970 — 975, Riječka pučka 68 do 73, Slavenska 107 — 108, Srpaka 139 do 140, Banka za Primorje 72 — 73, Narodna žumska 142.50 — 145, Gutman 1750 do 1800, Slavonija 204 — 205, Trbovlje 920 — 945, Union 1260 — 1290, Tvornica vagona 180 — 190, Vevče 175 — 180, 7% investicijsko 65 — 70.

Premog

(Trbovalski)

Drva 6517

trda in mehka, žagana in cepljena, steno v zalogi Premog in drva dostopno tudi v vrečah.

Naročila sprejema

H. Petrič

Ljubljana

Gospodarska cesta 16.

Telefon 343.

Blagim srcem v Prekmurju in drugod

Kakor povsod v Sloveniji, tako imamo tudi v Prekmurju, zlasti v hribovitem delu na Goričanskem, mnogo in zelo revne šolske dece. Siromašni starši spravljajo komaj in komaj bomo obloko, nedostajajo jim pa sredstev za najpotrebnejše učne pripomočke. Primanjkuje učnih knjig, zvezkov, svinčnikov, peres itd. Vse to zelo ovira uspešen pouk na osnovnih šolah v siromašnih krajih Prekmurja. Prejšnja leta je dala država okrajnemu šolskemu svetu v Murški Soboti primeren znesek za božičnico na takih šolah v Prekmurju. Letos je izostala vsaka podpora, ker vlada nimaa sredstev. Moramo se torej zateči k samopomoči. Ker ni bilo mogoče narediti revni šolski deci veselja z božičnico, radi bi to nadomestili z novoletnimi darili. Vemo, da so tako v Prekmurju kakor drugod blaga srca, ki čutijo usmiljenje do revne dece in se zavedajo znanih verzov: „Odprti srce, odprti roke, — sirotam olajšaj gorje!“. Predlagamo pri naslovu tako blago srce in predložimo udano prošnjo, naj blagovolji darovad zdaj čez božične praznike, ko so vsi dobri ljudje v nekakem svečanostnem razpoloženju, primerno podporo v denarju ali v učnih pripomočkih (zvezki, peresa, svinčniki, peresniki, radirke) lahko pa tudi v kakem drugem blagu za revno šolsko dečo v Prekmurju. Za vsak blagodušni dar bodo naši ubogi šolarji, ki so po večini prav dobro nadarjeni in lepega vedenja, iskreno hvaležni. Darovi se naj pošiljajo okrajnemu glavarstvu — šolskemu oddelku v Murški Soboti. Od tukaj se porazdelijo na posamezne šole. Okr. šol. nadzornik: Okrajni glavar: Fran Cvetko, s. r. Lipovšek s. r.

Ureditev babiških honorarjev

Da zadosti zahtevi zakona o zavarovanju delavcev, ki določa, da je porodničam prosliti babiško pomoč v naravi, ne pa dovoljevati samo denarni prispevek, kakor je bil dosedaj običajen, je ravnateljstvo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani na svoji seji dne 20. junja 1923. določilo nov babiški tarif in obenem sklenilo, da bodo babice potrebni obvezilni in razkuževalni material dobivale na stroške urada. Ta tarif, ki se bo začel uveljavljati s 1. januarjem 1924., slove:

1.) Za babiško pomoč pri porodu in predpisano devetdnevno oskrbo po porodu se honorirajo babice v mestih Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj s 120 Din, na deželi s 65 Din. Ako bi oskrba po porodu trajala manj kakor 9 dni, se za vsak dan v mestih odračuna po 10, na deželi po 5 Din. 2.) Pri dvojčkih se plača poldrugi honorar. 3.) Honorar, in sicer po številu obiskov in izgubi časa se babici tudi nakaze v slučaju oddaje porodnice v bolnico. 4.) Ako je pot babice na deželi daljša od dveh kilometrov, se za vsak nadaljnji kilometer pota tja in nazaj plača kilometrina, ki velja za državne uradnike, sedaj torej 6 Din za kilometer. 5.) Obenem dobi babica pristojni poslovalnici brezplačno na razpolago potrebna razkužila in obvezila, to je steklenico z 80 gr. Sanitola in steriliziran karton, vsebujoč 100 gr. vate, 8 predlog iz staničevine zaviti v gazo, 10 predlog iz staničevine nozavilnih, polmetra traku za podvezanje popkovine in 5 povojčkov (rajčkov) za zavijanje popkovine. 6.) Babicam na deželi, ki bi v prehodni dobi in pozneje zaradi prevelike oddaljenosti ne mogle dobiti obvezil ali pristojne poslovalnice, se za babiško pomoč pri porodu in devetdnevno oskrbo pri porodu plača honorar 90 Din, dočim ostanejo vsa druga določila neizpremenjena. Babice, poklicane k porodničarstvu ali svoji okrožnega urada, si imajo torej pri pristojni poslovalnici pravočasno preskrbeti razkužila in obvezilni material. Račun je po končani oskrbi predložiti poslovalnici ter obenem s njim vrniti prazno steklenico Sanitola. Na deželi ima dobo oskrbe (devet dni ali manj) ter kilometrino na račun potrditi uradni zdravnik ali pa županstvo v smislu določila § 188. zakona o zavarovanju delavcev, v mestih pa ima dobo oskrbe na račun potrditi stranka (porodnice ali nje pooblaščen rodbinski član, soprog, oče, mati) ter račun vidirati uradni zdravnik. Skupni honorar se potem babici nakaze po postnem tekočem prometu. Okrožni urad se nadeja, da bo s prošenjem razkužil in obvezil bistveno vplival na higijeno porodov, a tarifnimi postavkami pa na dobo oskrbe in s tem posredno na nego dojenčev. Porodniška oskrba je bila doslej zlasti na deželi pomanjkljiva in se je večini zgolj omejevala na intervencijo pri porodu.

DOMOVINA

Upravišstvo „DOMOVINE“ v Ljubljani, Prešernova ul. 54. Telefon št. 38.

Tednik za deželane

Uredništvo „DOMOVINE“ v Ljubljani, Miklošičeva c. 16. Telefon št. 72.

Izhaja v 10.000 izvodih

„Domovina“ zahaja v Sloveniji na vse pošte, v vse občine in vsako vas.

„Domovina“ je najbolj priljubljen ljudski list, ki gre iz rok v roke in ga vidite čitati skoraj v vsaki slovenski kmečki in obrtniški hiši.

„Domovina“ je najcenejši in najboljši inseracijski organ. Priznано je, da imajo njegovi oglasi največji uspeh.

Tarifa za inserate zmerana.

Dopisi na upravo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.

Izhaja v 10.000 izvodih

En dan v Sofiji

Pripeljal sem se med Bolgare v njihovo prestolnico in se nastanil v hotelu »Marija Luiza«, odkoder se mi odpira prelep razgled na mogočno Vitoš-planino, ali, kakor ji kratko pravijo Bolgari, na Vitoša. Zrko solnce se preliva po strehah. Gledam na buljvar. Na koncu me moti črna kupola katedrale »Sveti kralj«. Na desni stoji črna okrogla streha sofijske sinagoge, ki se dviga nad ostale hiše. Pod nami pa drvi od vlaka k vlaku, v mesto in iz mesta dolga, skoraj nepregledna vrsta drošč, pred katere so vpreženi iskri konjčki. Tramvaj ropota in se ustavlja. Buljvar je nadvse živahen, saj gre glavna prometna žila od kolodvora do trgovskega središča v mestu pod mimo. In nad vsem tem mogočnim šumom in brumom samotari Vitoš, ki se dviga 1713 m nad mestom. Od Sofije je oddaljen 16 km. Od Vitoša ima Sofija svoje zdravje: zrak in voda, poleti hlad, pozimi pa rezko podnebje.

Na stopnicah hotela, iz katerega odhajamo na ogled po mestu, nas vladno pozdravlja sobarica, rodom Berlinčanka. Z nami govori nemški. Tudi vodja hotela se na isti način sporazumeva z nami. Ima se za Nemca, oziroma za Bolgara, ki je postal to iz mednarodnih razlogov. Oče mu je bil doma nekje na Poljskem, mati pa je bila iz Spitala na Koroškem. Zato mož pozna »Kranjce« in je ž njimi bolj domač kakor z drugimi gosti.

Otidem v mesto s svojo družbo. Nedaleč od hotela stoji veliko in lepo poslopje, mestna tržnica; na levo pod cesto pa se razprostira diven park. Nad njim stoji mogočna rdeča zgradba mestnih tople in velikim portalom. Tam so ti na razpolago mrzle in tople kopelji. Na skrajnem vogalu parka se dviga džamija z nizkim minaretom. To je vidni ostanek nekdanjega turškega gospodstva. Vse to se meša evropski kraj z bolgarsko narodno nošo, vmes pa vidiš orientalski oblečene bolgarske Pomake, vojaško uniformirane ruske begunce in žile v kalitanih. Jeziki in tipi se mešajo v množici. Bolgarskih vojaških uniform opaziš na ulici malo; nosijo jih samo žandarji. Le od časa do časa srečaš tudi kakoga oficirja. V parku je polno otrok, ki se kriče igrajo in zabavajo kakor povsod v mestih.

Katedrala »Sveti kralj«, ki po svoji

črni kupoli napravlja nate prej viti je zultskega samostana, kakor pravoslavne cerkve, bi sodila bolj kam na sever nego v te kraje. Cerkev stoji sredi lepo zaokroženega trga kakor velikanski slon. Sprejaj ima bogato stopnišče. Notranjost je presenetljivo bogata. Polna je zlata, srebra, solca in svetlobe. Ikona visi poleg ikone, dragocenost pri dragocenosti. Pri vходу lahko kupiš od prodajalca svečico, da jo prižgeš in pridržiš na širok svečnik, na katerem neprestano migljajo drobne lučke. Vsak trenutek stoji kdo v cerkev, se prekrži, poklekne, moli, poljublja eno ali drugo ikono in zopet odide. Tudi številne kmetice prihajajo v črni, zlato izvezanih oblečilih.

Iz cerkve odidem v Trgovsko ulico ob edovat. Restavrant je še dovolj dostojen. V njem se anilemo s prijateljem iz Niša, ki nam je obljubil, da nam razkaže Sofijo. Po črni kavi se dvignemo. Napotimo se obiskat trgovca s čilimi, ki je dober znanec našega voditelja.

Stari čiča nas gostoljubno sprejme, postreže nam s »črno« in nam razkaže svoje bogastvo. Pri razkazovanju očividno uživa. Ponosen je na svoje imetje. Razklada nam fabrikacijo čilimov (preprog), razkazuje nam svoje zaloge in pripoveduje, kako se pri njem stari čilimi predelujejo v nove in kako se novi čilimi prodajajo za stare. Marsikakšen Amerikanec kupi preprogo iz 14. stoletja, ki je komaj leto dni stara in po kateri so morebiti mesec ali več dni stopicali nalašč za to izurjeni posli. Tako dobi nov čilim starinski videz. Čilimi se potvarjajo z veliko spretnostjo in trgujevalci mora biti sam zelo izkušen, da se spozna na pristno in ponarejeno blago. Sofijski trgovci so v zadnjih letih zaslužili silne denarje. Nakupili so od Židov, Armencev in od kristjanskih beguncov velike množine pristnega starega blaga, katerega so prodali jako dobičkanosno. Tako najbše v Sofiji poleg obilice domačega izdelka danes tudi prave indijske, perzijske in buharske preproge, ki gredo danes iz rok v roke kakor zlato. Največ se trguje pod roko.

Naš gostitelj nam vse to opisuje s prav prisrčnimi slovanskimi besedami in se iskreno poslovi od nas, ko se mu

zahvalimo za ljubeznivost. Potem odidem na Trgovsko ulico, ki nas vodi naravnost na trg ali »ploščad« Aleksandra I. Trg zapira na severu do Moskovske ulice carska palača.

Pred palačo se zbirajo ljudje. Bradati žandar jih potiska nazaj, ker silijo preveč k vhodu. Ob vratih stoji stražnik. Ustavimo se nekoliko, ker čujemo, da se pripelje car. Kmalu pridirja na konju žandarmerijski častnik in se spusti v pogovor s poveljnikom straže. Ta je precej komoden: v roki drži cigareto, brez katere ni niti žandar. Naenkrat se prikaže vod konjice, za njo pridirja dvorna kočija s carjem Borisom in spremstvom. Za carjem sedita na posebnih sedežih dva livrirana lakaja. Car nosi generalsko uniformo, nad katero vidiš utrjeno fiziognomijo stare evropske mednarodne familije. Obraz mu je podolgovat in brez posebnega izraza. V kočiji se drži strumno pokonci, straži odzdravi nemarno. Od gledalcev ga ne pozdravi nihče.

V drugi kočiji se pripelje Cankov, dvojni zmagovalci nad bolgarskimi kmeti in komunisti. Videti je dobrič mladi. In vendar se je pod njegovim vodstvom države toliko morilo! Vodnik nam pripoveduje, da so uradne bolgarske vesti o umoru Stambolijskega zlagane... Stambolijskega da so umorili v Sofiji, v kraljevem gradu samem, in sicer po večerji, na kateri je bilo tudi več ministrov. Sofrja navzočih ministrov so kratkotalo zamenjali in novi šoferji so ministre mesto domov odpeljali — v ječo.

Grejo dalje. Mimo vojaške kazne pridemo do Sobraja. Poslopje je izkoko. Ne daleč od buljvara stoji visok spomenik ruskega carja Osvoboditelja, Aleksandra II. Car sedi na konju. Okoli podstavka, na katerem stoji spomenik, pa so vojaške skupine z znanimi generali iz rusko-turške vojne v 77. in 78. letih.

Pred spomenikom leži tudi bronast venec, katerega je položila na to mesto Rumunija.

Mahnemo jo mimo Sobraja zopet po lepi široki ulici in kmalu se nam odpre prostoren trg s hramom svetega Aleksandra Nevskega. Trg je ves tlakovan, kakor sploh ves novi del mesta, katerega si danes ogledujemo. Pred katedralo je zasajen nov park. Sredi njega vidimo razvaline stare cerkve sv. Sofije, po kateri nosi mesto ime. Raz trg vilimo, če se ožremo proti severu, velik del mesta tja do

vzhoda, kjer nam zapira obzorje nizko gričevje, ki obroblja sofijsko ravan.

Pogled na božji hram je oddaleč prav tako veličasten, kakor iz bližine. Cerkev je zidana iz rezanega kamna. Ob strani jo podpirajo kupole, ki se dvigajo druga nad drugo. Belina kamna je tako samorodna, da te kar slepi. Zlate kupole kipijo v brezmejno modrino solnčnega neba in se izgubljajo visoko gori v šudovitem sijaju. Pogled na zlato teh kupol je tako veličasten, da ne moreš opaziti, kje se neha vrhunec med njimi.

Notranjost cerkve je poslikana s svetopisemskimi slikami. Podoba pa niso nič v nasprotju z bizantinskim slogom cerkve. Najlepši je strop, desni in stranski prostori pa so tako napravljeni, da sam ne veš, odkod lije nanje obilna svetloba, ali iz cerkve, ali od zunaj, od zapada ali z vzhoda.

Po cerkvi so položene lesene deske, po katerih stopajo obiskovalci. Posebno radi prihajajo sem ruski begunci. Cerkev je namreč sezidala Rusija, okrasili pa so jo ruski umetniki; zato vidijo Rusi v tej cerkvi košček svoje domačije.

Prijatelja Srba, katera sta z nama, začeta kmalu debatirati in prijatelj Ivan vzkligne: »Aleksander Nevski ni ne bolgarski, ne ruski; on je tudi naš. Rusija ga je zgradila celemu slovanskemu plemenu v ponos, da mu označja skupno ljubezen. In baš to je pomembno. Danes je Sofija nezvesta slovanski misli, katero bi morala vpeljati vase; jutri pa bo lepota izmirila njeno nemirno kovarsko družbo. To bo takrat, ko se z nami zedinijo tudi Bolgari...«

Za cerkvijo drži pot navzdol proti državni tiskarni in umetnostni obrtni šoli ter dalje v botanični vrt. Nasproti cerkve stoji palača sv. Sinoda, odkoder zavijemo mimo Sobraja k strašnim sofijskim političnim ječam, ki stoje pri črni džamiji. Napotimo se dalje v Slavjansko ulico, kjer je sedež Macedonskega komiteta. To banditsko gnezdo se nahaja v nizki hiši sredi zapuščenega vrta. Član naše družbe razlaga, kako pobirajo makedonstvujuči tribut pri bogatinah. Oni enostavno razpišejo revizije n. pr. avtomobilov. Imetnik se mora odkupiti z gotovino, ker pride sicer ob vozilo. Pred nekaj meseci so makedonstvujuči kar pri belem dnevu posadili bogatega žida v kočijo ter ga odpeljali. S tem so ga prisilili, da se jim je odkupil. Kakih 20.000 takih lopovov ži-

vi danes v Bolgariji na stroške politenjakov in tiranizira Sofijo in Bolgarsko ter ne da miru naši državi. Makedonstvujuči so nekakšni koncesionirani roparji. Ker Stambolijski ni hotel biti od njih odvisen, je moral pasti. Tudi Cankova imajo makedonstvujuči na vrvi. Mož bo živel samo toliko časa, dokler ne bo oviral hajduštva in terorizma makedonstvujučih. Največji zločinci se pod vlado Cankova neovirano betajo po Sofiji, imajo lastno tajno policijo in zaveznike v vseh krogih. Kozar priznajo za svojega, ji mora priseči na mrtvaško glavo.

Pred mestnim vrtom smo. Pogorje šče narodnega gledališča kvari lepo cesto. Narodno gledališče v Sofiji je bilo zgrajeno pred 17. leti in je imelo prostora za približno tisoč gledalcev. Letos je postalo žrtev bombnega atentata, ki je bil namenjen Stambolijskemu. Toda Stambolijski je nastavljen pasti ušel, zgradba pa je zgorela.

Od pogorišča se napotimo mimo vojnega ministrstva in čez mestni vrt. Običajne živahne sofijske promenade danes ni. Vse beži domov. Na neki deski za razglase beremo objavo, da se morajo nocoj vsi javni lokali zapreti že ob pol 8. uri in da po tem času ne sme biti nihče več na cesti. Ljubezni vodja naše karavane nam razloži, da je policija ponosno odkrila komunistično zaroto. Da uduši vsako protiakcijo, je prepovedala ljudem svobodno kretanje. In tako moram tudi jaz najprej k večerji in potem domov v neprostovolni zapor.

Ko sem se vračal ob 7. v svoje prenočišče, je bil na ulicah alarm. Žandarmerija je peketa na konjih, vpila in razganjala ljudi. Kmalu nato se je ulica pomirila.

Znočilo se je. Stojim na balkonu svoje hotelske sobe. Gledam v umirajočo svetlobo na buljvaru in se oziram v hiše na nasprotni strani. Življenje se je pomirilo, luči so ugasnile, samo iz daljave se tulintam čuje zvenketanje oboroženih konjenikov. Po ulicah križarijo vojaške patrulje. Visoko nad mano žari zvezde na jasnem nebu. Stari ožak Vitoš hladi vulkanična tla Sofije in miri razburjeno kri nemirnega naroda. Neč postaja tišja in jaz se v mislih pripravljam na odhod, kajti Sofijo moram rati grozečih nemirov zapustiti že za tri zarana.

Prva slov. zidarska zadruga v Ljubljani

registr. zadruga s omejeno zavezo

Pisarna v Ljubljani, Tržaška cesta št. 2

Tehniško vodstvo z obilastveno-avtoriziranim gradbenim inženjerjem.

Projektira in izvršuje vaa v stavbeni in inženjersko stroko spadajoča d.ia.

Delo solidno! Cene konkurenčne!

572

Dva parna kotla

80 m³ gorilne površ., 8 atmosfer, 1600 m³ pare na uro

se po ugodni ceni prodasta

Pismene ponudbe pred »Kotli« na Aloma Company, anončna reklamna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3.

7068

Izidor Steiner, Brod ob Savi

najstarejša trgovina znamk kraljevine SHS.

Pravkar je izšel po strokovnjaku praktično urejen popola

Zakon o taksah in pristojbinah

z abecednim seznamkom.

Knjiga, ki obsega 177 strani, velja s poštino vred Din 41.50 in se naroča pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Prošernova ulica št. 54.

Istotam je izšlo že trinajst snopičev »Zbirke zakonov«.

Konzervna tovarna 'Globus'

Vrhnika pri Ljubljani

največje tuzemsko podjetje te vrste.

Velika zaloga mesnih konzerv, pastet, klobas in prekaženih izdelkov, kompotov, jam. marmelade, sadnih sokov, gelee, kandiranega sadja, sadnih sladkorčkov, sadnih past za sladčicarne itd. itd.

Vse najboljše kvalitetno blago.

Zahtevajo naj se cenovniki ter naročajo poskusne pošiljke.

Tudi se sprejme še neka zastopnikov.

5724

Izvirajo. Zahtevajte vzorce in ceniki Pri večjih naročilih popust.

Brata Pohlin in drug

tvornica

glasnic, kovlastih gumbov, ki uhle in rindic za čevlje Ljubljana I, poštni predal 126,

sprejema vsa naročila, ki se ta-aj in v vsaki množini

vanilijni sla kor

pecl:ni prašek

čajne mešanice

speciallitete

najboljše

*

6508

Naročajte, čitajte in razširjajte dnevnik »JUTRO«!

Kože divjačine

in sicer

od lisic, kun, dehorjev, vider, zajcev itd.

kupujem neposredno za Ameriko.

Plačam najvišje dnevne cene!

Od 1. januarja zbirališče v vseh večjih mestih Jugoslavije, Italije in Bolgarske, in sicer: Zagreb, Gospió, Lovinao, Ljubljana, Sarajevo, Ban aluka, Bos. Novi, Kotor, Beograd, Niš, Skoplje, Sofija in Trst.

MAVRO FISCHER, SISAK.

Telefon št. 86, 30 in 61.

200

Železniški uradnik ali poduradnik

up:kojen, agilen in zdrav, z dobrim nastopom, dobi službo v tovarniškem podjetju v Ljubljani. Eventualno se mu odstopi poleg plače kompetno stanovanje. Istotam **kontoristinja** s sprejme tudi dobra strojepliska, perfektna v cirilici, srbo-hrvaščini in nemščini z lepo pisavo. Oboje ponudbe z zahtevki mesečne plače pod »Vesten 1924« na upravo »Jutra«.

7065

Francoski literarni tednik

Les Nouvelles Littéraires

STANO SAMO

18 f. frankov letno.

Važno za one, ki govorijo francosko, oziroma tako, ki se francosko žele učo.

Naročila sprejema

ALOMA COMPANY

anončna in reklamna družba

Ljubljana Kongresni trg 3.

7066

Isče se

upeljan zastopnik za tkanine

za ZAGREB, odnosno LJUBLJANO.

Arturo Bemporad, Firenze, Italia.

7067

Opozarjamo na

Zakon o rblastni in sreski samoupravi

ki se uroča pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani

ter velja s poštino vred Din 6.50.

7068

Samo 14 dni!

Perilo za gospode, kravate, naramnice,

rokavice, noga-

vice itd prodaja z

10-20% popustom

A. Sinkovič nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 10.

7069

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 46

Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za

palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla.

stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje L. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žara.

Tovarna furnirna.

Domače vesti

• Predavanja po deželi. V nedeljo, dne 30. t. m. se vrši predavanje na izlaskih pri Zagorju ob Savi. Predava gospod Cimerman «O davkih» ob 2. popoldne. Istega dne se vrši tudi predavanje v St. Juriju pri Grosupljem «O sadjarstvu». Gospod nadzornik Črnagoj predava ob 11. dopoldne v osnovni šoli. Na Vrhniki pa predava gosp. prof. Dolžan «O postanku in razvoju svetovja».

• Predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović je pred dnevi obbolel. Njegovo zdravstveno stanje se je sedaj znatno poslabšalo. Vseled popravljanja zob so se vnele željosti, tako da bolnik ne more uživati potrebne hrane. Posledica je velika fizična slabost, valed česar ne more izvrševati svoje službe.

• General Wrangel opusti akcijo proti boljševikom? Kakor doznava beografska «Tribuna», namerava general Wrangel v kratkem odpotovati v Ameriko in opustiti svojo dosedanja akcijo proti boljševikom, razočaran nad Evropo, ki mu ni hotela pomagati. Govori se, da se bo general Wrangel, po svoji stroki rudarski inženjer, vrnil k svojemu prvotnemu poklicu.

• Promet vrednostnih pism z inozemstvom. S 1. januarjem 1924. prične promet pism z označeno vrednostjo z inozemstvom pod naslednjimi pogoji: Iz naše kraljevine se od tega dne za sedaj lahko pošiljajo pisma z označeno vrednostjo v Avstrijo, Madžarsko, Italijo, Švico, Nemčijo, Češkoslovaško, Francijo, Belgijo in Rumunijo. O otvoritvi tega prometa z ostalimi deželami bomo ob priliki poročali. V pismih z označeno vrednostjo se smejo iz naše države pošiljati samo manjši zneski, a največ 500 dinarjev, to je 34 zlatih frankov. V vrednostnem pismu so lahko dinarske novčance ali pa tudi novčance tujih držav v skupni vrednosti 500 dinarjev. Pošilja o se lahko tudi čeki, ne glede na znesek, na katerega so napravljeni, označena vrednost pa ne sme biti nikdar večja kakor 500 dinarjev. To velja tudi za druge vrednostne papirje, razen za predvojne državne vrednostne papirje, kojih izvoz je prepovedan. Prepovedano pa je v pismih z označeno vrednostjo pošiljati kovani denar in predmete, ki so podvrženi carini, potem zlato, srebro in dragulje.

Pristojbina za vrednostno pismo za inozemstvo je sestavljena iz: a) pristo bine za pripravo pisma iste teže in b) iz zavarovalnine za označeno vrednost pisma, ki znaša po madridskem dogovoru 5 centimov za vsako državo in za vsake 300 frankov. Radi enotnosti bodo naše pošte pobirale po 5 dinarjev zavarovalnine za vsako pismo, ne glede na vrednost pisma in ne glede na to, v katerokoli državo je pismo namenjeno. Glede pečatov in nalepljanja znamk veljajo za taka pisma isti predpisi kakor za denarna pisma v notranjem prometu. Vrednost pisma mora pošiljatelj napisati na naslovni strani v dinarjih, pod vrednostjo v dinarjih pa mora zapisati tudi vrednost v zlatih frankih, pri čemer se račun 15 dinarjev za 1 (en) zlati frank. Če se ta znesek dinarjev ne da deliti s 15, se sme znesek frankov zaokrožiti navzgor ali navzdol. Ako pošiljatelj ni označil vrednosti v frankih, napravi to sprejemna pošta. Ker finančno ministarstvo ne brani uvoza valut in deviz, smejo biti v vrednostnem pismu iz inozemstva valute in devize iz katerokoli države (seveda tudi dinarji). Največji znesek označene vrednosti je do 10.000 frankov.

• Promocija. G. Alojzij Jasnič iz Vipolže, ki je študiral na visoki trgovski šoli v Trstu, je bil promoviran za doktorja gospodarskih in trgovskih ved.

• 50letnica zdravniškega delovanja. V Gorici je obhajal te dni tamkajšnji zdravnik dr. Emil Gressl 50letnico svojega zdravniškega delovanja. Dr. Gressl je na Gorickem znana osebnost. Po svoji dobroti se je priljubil zlasti slovenskemu kmetiskemu ljudstvu.

• 80letnica svetlega rojstva praznuje danes gospa Antonija Boltavzer, vdova po brivcu I. Boltavzerju na Starem trgu v Ljubljani, vrta narodna žena. Od njenih 18 otrok jih živi še pet. Jubilarica se kljub visoki starosti veseli še čvrstega zdravja. Se mnoga letal!

• Izpremembe v vojaški službi. Imenovani so: za višjega vojaškega svečenika I. razreda Ferdo Rožič; za višje vojaške svečenike III. razreda Hubert Rant, Josip Grabovec in Rihard Zajec; za nižje vojaške svečenike I. razreda Josip Jakšič, Alojzij Dejak in Andrej Nartnik. Za administrativne podporačnike artiljerijske tehnike stroke so imenovani: Ivan Kos, Hinko Peček, Gvido Robnik, Fran Sedej, Fran Zmajek in Janko Turk. Smitetni poročnik dr. Rudolf Zaletež je imenovan za sekundarnega zdravnika kirurškega oddelka stalne vojske bolnice kosovske divizije. Kapetan II. razreda Luka Demšar je od 31. pešpolka premeščen k 9. pešpolku.

• Pomorščak slepin. Minuli so lepi božični prazniki, za katerimi prihaja novo leto. Zahvaljujemo se vsem dobrotnikom, ki so nas obdarovali pred božičem, one, ki so pozabili naša najhujša, pa prosimo, naj se nas spomnijo vsaj sedaj pred novim letom, ker živimo povsem v najskrajnejši bedi. Milodare prejema predhodništvo društva, ki ima pisarno v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12.

• Dijaška kuhinja «Domovina» v Ljubljani prost vsa slevekoljubna srca, da bi se blagovoljila spomniti na Nova leta stradalca srednjeklasnega dijaštva. V preteklih letih je veliko premožnih rod-

bin dajalo ne samo denarne podpore dijaškim podporam društvom, marveč je tudi imelo po enega ali več dijakov na brezplačni hrani. Zadnja leta slovekoljubna navada je od vojne sem skore popolnoma prenehala, zato pa upamo, da bodo tem številnejše in izdatnejše denarne podpore dijaški kuhinji «Domovina». Nad 150.000 Din bo veljala letos dijaška kuhinja «Domovina» in zato prosimo, da naša prošnja ne prežete.

• Iz Jugoslovanskega veterinarskega združenja. Živnozdravniki, ki služujejo v področju bodoče ljubljanske oblasti in so člani «Jugoslovanskega veterinarskega združenja» v Beogradu, so ustanovili sekcijo združenja s sedežem v Ljubljani. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik Ignacij Šlajpah, upravniki državne žrebarske na Selu; podpredsednik Viktor Zajc, veterinar nadzornik pri pokrajinski upravi za Slovenijo; tajnik Vukoslav Rigler, ostrihnik mestne kladnice ljubljanske; blagajnik Miloš Ipavec, državni živnozdravnik na Vrhniki; odbornik veterinarški major dr. Keber, upravniki bolnice za živno Dravske divizije v Ljubljani. Vse dopise je pošiljati na naslov: Jugoslovansko veterinarsko združenje, sekcija ljubljana, v roke Vekoslava Riglerja, Mestna kladnica v Ljubljani. Redni mesečni sestanki se vrše vsak prvi četrtek v mesecu v hotelu «Struclj» ob 15. uri; če je ta dan praznik, vrši se sestanek drugi četrtek v mesecu ob isti uri.

• Iz pisarne «Jugoslovanske Matice» iz službe pri «Jugoslov. Matici» je izstopil g. A. Zelencnik. Mesto njega je imenovala znana klerikalna Angela Piskernik. Prisotnost take izrazite partizanke v «Matici» ne bo ugodno vplivala na napredne kroge, ki vzdržujejo «Jugoslov. Matico» pač za druge namene kakor je vzdrževanje brezposelnih agitatoric SLS. Na to stvar se še povrnemo.

• Ostavko na državno službo. Ostavko na državno službo je podal Pavel Poljanec, poštar v Beogradu.

• Odmev orjunaškega procesa. V času preiskave proti mariborskim Orjunašem radi napada na Cirilovo tiskarno je vložil odvetnik dr. Irgolič na predsedstvo okrožnega sodišča ovadbo proti prejšnjemu postopanju. Dr. Irgolič se je hotel vlogi zlasti zgražati nad tem, da je hotel sodnik Kramer dal Orjunašem v zapore detektive in da se je udleževal zasliševanja na policiji pri Kerševanu. Mariborsko okrožno sodišče je dr. Irgoliča radi te vloge obsodilo po § 104. slz. na 2000 Din. Proti tej obsodbi se dr. Irgolič pritožil, naker je druga instanca vrnila zadevo v novo raziskovanje mariborskemu sodišču, češ, da je dr. Irgolič vložil ovadbo le v interesu svojih klientov, v kar pa je bil kot zagovornik upravičen. V četrtek je mariborsko okrožno sodišče vnovič razsodilo o tej zadevi in dr. Irgoliča popolnoma oprostil krivde in kazni.

• Netočne vesti o gostilniških koncesijah se širijo po deželi. Prevladuje namreč mnenje, da je sedaj vsakemu na prosto dano, da proti plačilu takse otvori gostilno. To mnenje je povsem napačno. Novi zakon o takсах in izvrševalni pravilnik razločujeta krajevno in osebno pravico. Krajevno pravico podeljuje notranje ministarstvo na predlog politične oblasti (vel. župana) proti predpisani taksi. Krajevna pravica se tiče le prostora, odnosno hiše, ki se proglašajo kot primerna za gostilno, odnosno kavarno. Postopajo, v katerih se je že pred 6. aprilom 1920. izvrševala gostilniška obrt, se smatraje, da so že v posesti krajevne pravice. Pri podeljevanju krajevnih pravic mora politična oblast zaslišati tudi mnenje občine, policije, finančne kontrole. Lično (osebno) pravo, t. j. koncesijo v ožjem smislu izdaje politična oblast. Dosedanji predpisi so torej v marsičem spremenjeni, zlasti je prešla vsa kompetenca na notranje ministarstvo in obrtni red je v važnih točkah derogiran, vendar niso odpravljene vse garancije, s katerimi je bila dosedaj zavarovana gostilniška obrt.

• Prvi sneg v Splitu. V božični noči je v Splitu začel nalezavati prvi letošnji sneg, v jutro pa je bil Split pokrit z belo odejo. To je tretje leto, da sneg zaporedoma zapada v Dalmaciji, četudi je za malo časa. Ostra burja je zrak znatno ohladila, tako da je v oči začela zmrzovati.

• Razgledni stolp pod Dostom porušen. Med planici celjskega okraja bo vzbudila vest, da je razgledni stolp pod Dostom porušen, gotovo splošno obžalovanje. Doležal je na poljskem, ali ga je podrli zadnja snežena burja, ali pa kaka hudobna roka. Gotovo pa nosijo soodgovornost za to tudi merodajni krogi, ki niso pravoučasno poskrbeli, da se razgledni stolp temeljito popravi. Valed ogromnih stroškov ga bo le težko nadomestil z novim.

• Beograjska Ujedinjena banka pred sedanjostjo. Vseled kazenskih ovadb proti upravnemu svetu Ujedinjene banke se je pozorišče razpravi preločilo s trgovsko na kazensko sodnijo v Beogradu. Te dni je bila vsa uprava pod pretno aretacijo pozvana na sodišče. Generalnega ravatelja Ilije Padovika so prišli, doktor niso prispeli še ostali osumljeni. Ovadbe v glavnem trde, da je uprava porabila razne menice, ki so bile dane le v depot, za realskomi, valed česar se bodo še plačali dolgovci morali plačati še enkrat.

• Velika nesreča pri Saben. Iz Saben poročajo 29. t. m. Včeraj popoldne ob enih le Mo enajst kmetov iz Sema, ki so bili v Saben na trgu, s Folnom preko Save proti Klenku, ker niso hoteli zabiti na parkiri. Radi vetra se je čoln sredi Save prevrnil: 10 kmetov in takoj utonilo. Je

enemu samemu se je posrečilo priplavati do brega, ali tudi on je od prevelikega napora umrl, najbrže radi paralize srca. Do sedaj se še ni mogla ugotoviti identičnost utopljenih kmetov.

• Tiskarna v Ljutomeru. Gornjeradgona tiskarna «Panonija», v kateri se tiska «Murska Strža», se namerava premestiti v Ljutomer in se je v ta namen ustanovila delniška družba, ki bo podjetje financirala.

• Pod vlak. Včeraj jutraj se je vrgla žena železničarja Marija Švigoce, stanujoča v Krčevini pri Mariboru, na glavnem kolodvoru pod lokomotivo, da bi jo razmesarila. Pri tem je dobila močne praske po obrazu. Ko pa so jo hoteli odstraniti, se je vrgla še enkrat na progo, češ, da hoče priti pod lokomotivo brzovlaka, ki je imel vsak čas pripeljati na postajo. Morali so jo siloma odnesti s kolodvora.

• Tihotapska organizacija za Balkan. V Nišu so prijeli na povratku iz Bolgarske nekoga Alberta Simona. Ko so ga preiskali, so našli pri njem 325 napoleondorjev, 45 zlatih turških lir, 479 francoskih frankov in 672 srebrnih dinarjev. Denar je hotel Simon iztihotapiti na Dunaj. On pripada, kakor se je doznalo, veliki tihotapski družbi na Dunaju, ki ima za svoj cilj izveči dobro valuto, posebno zlato in srebro iz Bolgarske in Jugoslavije. Člani družbe so v glavnem židje in tihotapstvo se vrši preko Maribora. Simona je že zadrževal nasledovna policija, ker se ji je zdel sumljiv radi prepogostega potovanja in kontroji je prišel v roke. Denar je seveda ves zaplenjen v korist državne blagajne. Simona so pa odpeljali v Beograd v svrhu nadaljnjega zasliševanja, ker se bo morda od njega marsikaj zvedelo.

• Uhoj v Lužah pri Kranju. Po božični polnočnici so se fanje iz Luž pri Šenčurju zbrali pred domačo cerkvijo in se razgovarjali. Med njimi je bil tudi 20letni Avgust Blagme, sin uglednega in premožnega posestnika. Radi dosedaj še neznanega vzroka se je med vaskimi fanti kmalu razvil prepir. Ker je postajal položaj že precej nevaren, se je Blagme mirno odzdravil iz družbe. Niti slutiti ni, da bo plačal ta svoj korak s svojim življenjem. Komaj je namreč napravil par korakov, ga je že nekdo sunil z nožem z vso silo v hrbet. Mladenšč se je nekaj časa še opotekal, naker se je zgrudil mrtve na tla. Strašni dogodek na svetli večer je imel na prepričanje se fant tak vpliv, da so se takoj razpršili. Orožniki so kljub temu še isto noč aretirali šest oseb, od katerih sta dve še vedno v zaporu.

• Ukrađen prašček. V noči na 23. t. m. je bil ukraden iz svinjaka Ivana Jana na Viču pri Ljubljani 10 tednov star prašček. Naslednjega dne je doneti sinček, ko se je hotel drasti na ribniku poleg hiše, našel ostanke praščkove gostije, namreč uoge, čreva in želodec, na ledu. Kdo bi bil prijatelj praščke počenke, se doslej še ni moglo dognati.

• Vlomilška družba bratov Čepinov še vedno ni zajela v celoti kljub agilnosti policijskih organov. Delo policije ovira posebnost stroga molčečnosti dosedanjih aretirancev, ki ne izdajo niti besedice, kar bi omogočilo smotrenejše delo policije, ki je že naravnost utrudljivo. Vrše se neprestano zaslišbe raznih priš, ki so prišli v kakršenkoli dotik z osumljeni. Dosedaj je gotovo, da so vsi aretiranci najtežji grešniki, ne izvemši Pračka, ki si je hotel zadnje čase postaviti celo tovarno v Smarju na Dolenjskem. Vid Čepin je večkrat zahajal v Pavškovo gostilno na Martinovi cesti in imel po izpovedbi natakarcie Kristine Jarkove vedno več tisoč dinarjev denarja pri sebi.

• Nevarna piščka prijela. Policijski okoliški nadzornik Rudolf Vogrič je prijel v četrtek jutraj na ljubljanskem kolodvoru Eto Dolinšek iz Trbovelj, zelo nevarno piščko, ki ima na vesti razne grehe. Dekle je hotelo biti lepo in interesantno ter se je odpeljalo letos na zimo na jug. Zadrževalo se je po raznih pisarniških službah po Sarajevu, Beogradu, Zagrebu in Novem Sadu. V zadnjem mestu se je razvila najbolj, ker je pristopila v «Klub slobodne ljubezni», o katerem smo poročali že svoččasno. Tu je tudi spolno obolela. Pozneje je bila radi goljufije izgnana iz Beograda in se je kot «salda punčica» zadrževala v Zagrebu in Ljubljani, dokler je niso prijeli ali oddali najprej v bolnico, odkoder pa bo šla bržkone v Begunje.

• Tarvine v Ljubljani. Kolon Jožef iz Poljsanske ceste 52 sta bila ukradena iz hleva dva purana, vredna 300 Din. Jožetu Zrnku iz Podkorena pri Kočevju pa sta ukradena iz veža Jurja Marenčeta na Dolenjski cesti 26 dve zaklani ovci. Storišce je v obeh slučajih neznan.

• Naša moč bo šele tedaj velika, ko bomo lahko govorili o popolni lastni industriji. Na polju čokolade se v tej smeri razvija tovarna «Mirim»-čokolade. 1920

• Jackie Coogan, priljubljeni in mali filmski umetnik je došel v Ljubljano in igra v Kino «Ljubljanskem dvoru». Več v današnjem oglasu. 1920

• SE O TRAGIČNI SMRTI INŽ. FRANA PREMELČA.

O tragični smrti nadarjenega mladega slovenskega inženjerja, Frana Premelča, nam naknadno poročajo iz Brezice še sledeče podrobnosti:

Družba, obstoječa iz 5 gospodov, je napravila v sredo izlet v Dobovo in se je vračala ponoči z vozom v Zupolevec. Trije so sedeli spredaj, dva pa zadaj. V družbi se je nahajal tudi ekonom Kovačič, Premelčev sosed in njegov najboljši prijatelj, ki je nameščen v Belju in se mudi sedaj doma na počitnicah. Ko je prišel voz v Kapele, je zadel na gručo tamkajšnjih domačinov, ki so ravno prišli iz gostilne. Ekonom Kovačič je hotel na vsak način obvarovati svoje prijatelje kake nesreče in je zato za slučaj, da bi fantje mogoče izvršili napad na izletnike, potegnil iz žepa samokres, ki pa se je po nesreči sprožil in je krogla zadela inž. Premelča, ki je sedel pred Kovačičem. Nihče nekaj časa ni niti slutil, da je bil Premelč zadet, ker ni dal od sebe nobenega glasu. Ko pa je peljal voz kakih 20 m dalje, je padel inž. Premelč nenadoma z voza. Strašna nesreča je silno presenetila njegove prijatelje, posebno pa ekonom Kovačiča. Težko ranjenega inženjerja so prenesli takoj v prvo gostilno, nato pa odpeljali proti Dobovi. Ko potu so srečali neki avtomobil, ki so ga ustavili, naložili potem nanj inž. Premelča in ga odpravili v Brezice, kjer je potem izložen v bolnici. Ekonom Kovačič je takoj sam lavil usodopolno nesrečo orožnikom, ki so vzeli stvar za zaplanik. Za njegovo are-

nameril na mater, rekoč, da bo ustrelil. Še predno je mogla mati sinka posvariti, je v resnici že počil strel. Uboga žena se je z bolestnim krikom zgrudila na tla. Krogla je zadela v levo stran prsa. Ko je deček videl žalostne posledice svoje neprevidne šale, je prišel, kakor blazen, klicati na pomoč. Nesrečnico so takoj odpeljali v bolnišnico, vendar pa je njeno stanje jako nevarno. Krogla ji je poškodovala notranje organe in obličja v hrbtu.

• Nevaren pes. Ko je šel Anton Bedenk, ključavničar v Zablarjevi tovarni v Ljubljani, domov v Vaež na obisk, ga je pred hišo posestnika Franceta Dolinarja napadel pes in ga tako močno ugriznil v spinojno željuz, da je moral iskati zdravniške pomoči v bolnici.

• Nesreča s pištolo. Josipu Pircu, posestnikovu sinu iz Krškega, se je pri streljanju razletela pištola in so mu kosi čelusa močno poškodovali desno roko.

• Ogromna školkja v Jadranu. Blizu Supetra na otoku Braču so te dni zneli ribiči eno milijlo od obale oddaljen ogromno školkjo. V dolžini meri 1 meter, v širini 60 centimetrov. Školkjo so ribiči poklonili muzeju beografske univerze.

• Kapetan Carlier obtožen umora. Glavni akter skrivnostnega zločina v beograjskem Palace-hotelu, kapetan Carlier, je obtožen kot morilec avcarskega trgovca Isidilja ter čaka v zaporih mestne uprave beograjske na glavno obravnavo, ki je določena za prve dni meseca februarja. Zaprt je v posebni boljši sobi skupaj z blivšim komunističnim poslancom Pavlovičem.

• V znamenju posnrovelosti. Alojzij Košir in Janez Šile iz Jurjevce sta se radi malenkosti sprla. Ko se je Košir vrnil domov, ga je potakal Šile s kolom v roki v zaseli in ga udaril z njim v vso silo po glavi, tako, da je padel takoj v nezavest. Košir ima težko rano na glavi. Med prepričom v neki gostilni v Kočevju je dosedaj še neznan storilec sunil rudniškega strojnika Ivana Brozoviča z nožem v trebuh. Ranjenec je bil takoj prepeljan v bolnico, kjer se je doglalo, da je njegova poškodba smrtno nevarna. Med tepečem v Medvodah je bil oklan v desno roko Josip Jurman, delavec iz Medvod. Valed starega sovražstva je ustrelil v Križah pri Trzinu Alojzij Mali ževljarskega pomočnika Rudolfa Škrjanca z revolverjem v levo nogo. Ranjenec se zdravi v ljubljanski bolnici.

• Ukraden žrebec. V noči na četrtek 27. t. m. so odprli neznanzi zlikovec hlev posestnika Ivana Flanderja na Studencu pri D. M. v Polju in mu odpeljali 18letnega žrebca rdečkaste barve v vrednosti 30.000 K.

• Zagonetna zadeva. V neko beograjsko kavarno je prišel elegantno oblečen gospod s dva meseca starim otrokom. Ker je otrok jokal, je neznanec naprosil kavararjevo gospo, naj mu posodi steklenico, da kupi otroku mleka in naj nekoliko pazi na otroka, dokler se ne vrne. Žena je prošnji ustregla, a neznan gospod se ni več vrnil. Otroci je bil oddan v beograjski «Dečji dom».

• Lahko se trdi, da je konservna tvornica «Globus», Vrhnika, eno največjih tovrstnih podjetij v Jugoslaviji. Njeni izdelki, sadni in mesni, se odlikujejo po res prvovrstni kvaliteti. Več današnjih oglas.

• Koncert. Danes v soboto 29. t. m. v kavarni «Evropa» koncert dravske goibce. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

• Naša moč bo šele tedaj velika, ko bomo lahko govorili o popolni lastni industriji. Na polju čokolade se v tej smeri razvija tovarna «Mirim»-čokolade. 1920

• Jackie Coogan, priljubljeni in mali filmski umetnik je došel v Ljubljano in igra v Kino «Ljubljanskem dvoru». Več v današnjem oglasu. 1920

• SE O TRAGIČNI SMRTI INŽ. FRANA PREMELČA.

O tragični smrti nadarjenega mladega slovenskega inženjerja, Frana Premelča, nam naknadno poročajo iz Brezice še sledeče podrobnosti:

Družba, obstoječa iz 5 gospodov, je napravila v sredo izlet v Dobovo in se je vračala ponoči z vozom v Zupolevec. Trije so sedeli spredaj, dva pa zadaj. V družbi se je nahajal tudi ekonom Kovačič, Premelčev sosed in njegov najboljši prijatelj, ki je nameščen v Belju in se mudi sedaj doma na počitnicah. Ko je prišel voz v Kapele, je zadel na gručo tamkajšnjih domačinov, ki so ravno prišli iz gostilne. Ekonom Kovačič je hotel na vsak način obvarovati svoje prijatelje kake nesreče in je zato za slučaj, da bi fantje mogoče izvršili napad na izletnike, potegnil iz žepa samokres, ki pa se je po nesreči sprožil in je krogla zadela inž. Premelča, ki je sedel pred Kovačičem. Nihče nekaj časa ni niti slutil, da je bil Premelč zadet, ker ni dal od sebe nobenega glasu. Ko pa je peljal voz kakih 20 m dalje, je padel inž. Premelč nenadoma z voza. Strašna nesreča je silno presenetila njegove prijatelje, posebno pa ekonom Kovačiča. Težko ranjenega inženjerja so prenesli takoj v prvo gostilno, nato pa odpeljali proti Dobovi. Ko potu so srečali neki avtomobil, ki so ga ustavili, naložili potem nanj inž. Premelča in ga odpravili v Brezice, kjer je potem izložen v bolnici. Ekonom Kovačič je takoj sam lavil usodopolno nesrečo orožnikom, ki so vzeli stvar za zaplanik. Za njegovo are-

nameril na mater, rekoč, da bo ustrelil. Še predno je mogla mati sinka posvariti, je v resnici že počil strel. Uboga žena se je z bolestnim krikom zgrudila na tla. Krogla je zadela v levo stran prsa. Ko je deček videl žalostne posledice svoje neprevidne šale, je prišel, kakor blazen, klicati na pomoč. Nesrečnico so takoj odpeljali v bolnišnico, vendar pa je njeno stanje jako nevarno. Krogla ji je poškodovala notranje organe in obličja v hrbtu.

• Nevaren pes. Ko je šel Anton Bedenk, ključavničar v Zablarjevi tovarni v Ljubljani, domov v Vaež na obisk, ga je pred hišo posestnika Franceta Dolinarja napadel pes in ga tako močno ugriznil v spinojno željuz, da je moral iskati zdravniške pomoči v bolnici.

• Nesreča s pištolo. Josipu Pircu, posestnikovu sinu iz Krškega, se je pri streljanju razletela pištola in so mu kosi čelusa močno poškodovali desno roko.

• Ogromna školkja v Jadranu. Blizu Supetra na otoku Braču so te dni zneli ribiči eno milijlo od obale oddaljen ogromno školkjo. V dolžini meri 1 meter, v širini 60 centimetrov. Školkjo so ribiči poklonili muzeju beografske univerze.

• Kapetan Carlier obtožen umora. Glavni akter skrivnostnega zločina v beograjskem Palace-hotelu, kapetan Carlier, je obtožen kot morilec avcarskega trgovca Isidilja ter čaka v zaporih mestne uprave beograjske na glavno obravnavo, ki je določena za prve dni meseca februarja. Zaprt je v posebni boljši sobi skupaj z blivšim komunističnim poslancom Pavlovičem.

• V znamenju posnrovelosti. Alojzij Košir in Janez Šile iz Jurjevce sta se radi malenkosti sprla. Ko se je Košir vrnil domov, ga je potakal Šile s kolom v roki v zaseli in ga udaril z njim v vso silo po glavi, tako, da je padel takoj v nezavest. Košir ima težko rano na glavi. Med prepričom v neki gostilni v Kočevju je dosedaj še neznan storilec sunil rudniškega strojnika Ivana Brozoviča z nožem v trebuh. Ranjenec je bil takoj prepeljan v bolnico, kjer se je doglalo, da je njegova poškodba smrtno nevarna. Med tepečem v Medvodah je bil oklan v desno roko Josip Jurman, delavec iz Medvod. Valed starega sovražstva je ustrelil v Križah pri Trzinu Alojzij Mali ževljarskega pomočnika Rudolfa Škrjanca z revolverjem v levo nogo. Ranjenec se zdravi v ljubljanski bolnici.

• Ukraden žrebec. V noči na četrtek 27. t. m. so odprli neznanzi zlikovec hlev posestnika Ivana Flanderja na Studencu pri D. M. v Polju in mu odpeljali 18letnega žrebca rdečkaste barve v vrednosti 30.000 K.

• Zagonetna zadeva. V neko beograjsko kavarno je prišel elegantno oblečen gospod s dva meseca starim otrokom. Ker je otrok jokal, je neznanec naprosil kavararjevo gospo, naj mu posodi steklenico, da kupi otroku mleka in naj nekoliko pazi na otroka, dokler se ne vrne. Žena je prošnji ustregla, a neznan gospod se ni več vrnil. Otroci je bil oddan v beograjski «Dečji dom».

• Lahko se trdi, da je konservna tvornica «Globus», Vrhnika, eno največjih tovrstnih podjetij v Jugoslaviji. Njeni izdelki, sadni in mesni, se odlikujejo po res prvovrstni kvaliteti. Več današnjih oglas.

• Koncert. Danes v soboto 29. t. m. v kavarni «Evropa» koncert dravske goibce. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

• Naša moč bo šele tedaj velika, ko bomo lahko govorili o popolni lastni industriji. Na polju čokolade se v tej smeri razvija tovarna «Mirim»-čokolade. 1920

• Jackie Coogan, priljubljeni in mali filmski umetnik je došel v Ljubljano in igra v Kino «Ljubljanskem dvoru». Več v današnjem oglasu. 1920

• SE O TRAGIČNI SMRTI INŽ. FRANA PREMELČA.

O tragični smrti nadarjenega mladega slovenskega inženjerja, Frana Premelča, nam naknadno poročajo iz Brezice še sledeče podrobnosti:

Družba, obstoječa iz 5 gospodov, je napravila v sredo izlet v Dobovo in se je vračala ponoči z vozom v Zupolevec. Trije so sedeli spredaj, dva pa zadaj. V družbi se je nahajal tudi ekonom Kovačič, Premelčev sosed in njegov najboljši prijatelj, ki je nameščen v Belju in se mudi sedaj doma na počitnicah. Ko je prišel voz v Kapele, je zadel na gručo tamkajšnjih domačinov, ki so ravno prišli iz gostilne. Ekonom Kovačič je hotel na vsak način obvarovati svoje prijatelje kake nesreče in je zato za slučaj, da bi fantje mogoče izvršili napad na izletnike, potegnil iz žepa samokres, ki pa se je po nesreči sprožil in je krogla zadela inž. Premelča, ki je sedel pred Kovačičem. Nihče nekaj časa ni niti slutil, da je bil Premelč zadet, ker ni dal od sebe nobenega glasu. Ko pa je peljal voz kakih 20 m dalje, je padel inž. Premelč nenadoma z voza. Strašna nesreča je silno presenetila njegove prijatelje, posebno pa ekonom Kovačiča. Težko ranjenega inženjerja so prenesli takoj v prvo gostilno, nato pa odpeljali proti Dobovi. Ko potu so srečali neki avtomobil, ki so ga ustavili, naložili potem nanj inž. Premelča in ga odpravili v Brezice, kjer je potem izložen v bolnici. Ekonom Kovačič je takoj sam lavil usodopolno nesrečo orožnikom, ki so vzeli stvar za zaplanik. Za njegovo are-

nameril na mater, rekoč, da bo ustrelil. Še predno je mogla mati sinka posvariti, je v resnici že počil strel. Uboga žena se je z bolestnim krikom zgrudila na tla. Krogla je zadela v levo stran prsa. Ko je deček videl žalostne posledice svoje neprevidne šale, je prišel, kakor blazen, klicati na pomoč. Nesrečnico so takoj odpeljali v bolnišnico, vendar pa je njeno stanje jako nevarno. Krogla ji je poškodovala notranje organe in obličja v hrbtu.

• Nevaren pes. Ko je šel Anton Bedenk, ključavničar v Zablarjevi tovarni v Ljubljani, domov v Vaež na obisk, ga je pred hišo posestnika Franceta Dolinarja napadel pes in ga tako močno ugriznil v spinojno željuz, da je moral iskati zdravniške pomoči v bolnici.

• Nesreča s pištolo. Josipu Pircu, posestnikovu sinu iz Krškega, se je pri streljanju razletela pištola in so mu kosi čelusa močno poškodovali desno roko.

• Ogromna školkja v Jadranu. Blizu Supetra na otoku Braču so te dni zneli ribiči eno milijlo od obale oddaljen ogromno školkjo. V dolžini meri 1 meter, v širini 60 centimetrov. Školkjo so ribiči poklonili muzeju beografske univerze.

• Kapetan Carlier obtožen umora. Glavni akter skrivnostnega zločina v beograjskem Palace-hotelu, kapetan Carlier, je obtožen kot morilec avcarskega trgovca Isidilja ter čaka v zaporih mestne uprave beograjske na glavno obravnavo, ki je določena za prve dni meseca februarja. Zaprt je v posebni boljši sobi skupaj z blivšim komunističnim poslancom Pavlovičem.

• V znamenju posnrovelosti. Alojzij Košir in Janez Šile iz Jurjevce sta se radi malenkosti sprla. Ko se je Košir vrnil domov, ga je potakal Šile s kolom v roki v zaseli in ga udaril z njim v vso silo po glavi, tako, da je padel takoj v nezavest. Košir ima težko rano

Gospod Prillat opazuje, miren kakor vedno, v posesti vseh svojih duševnih sil, bodisi da Lucifer ni imel namena, podvreči si njegovega duha, bodisi da je veliki državnik stavljal mnogočemu Luciferju še prevelik upor. Medtem splava fantom nalahno na levo stran stene in se polagoma umiri. In na temni, s lesom pokriti steni se nazkrat pojavi nekaj fantastičnega, iz črnega dna začno vstajati bele črke, ki se vežejo v besede, besede pa v stavke. Nehote začne gospod Prillat čitati, in čim dlje čita, tem večja groza mu sili v dušo:

Tvoj sin je v moji oblasti, kakor veš. Do 10. junija ne bo trpel nič. A po 10. juniju ga bom počasi mučil, dokler ga ne reši smrt — če ne boš ustrelel moji volji. Vidiš, da bo po desetem juniju moja moč tolikšna, da se mi ne boš mogel upirati, tudi če boš hotel. Moral si mi boš pokoriti, govoril in ravnal boš, kakor bom jaz hotel, vsak odpor bo nemogoč. In takrat te bom kaznoval, najprej na tvojem sinu, potem pa še tebe samega, če se ne boš pokoril moji volji. — Poslušaj sedaj, kakšna je moja volja (mislil, da si dovolj razumen, da mi ni treba iti v podrobnosti): od danes naprej se delaj pred javnostjo sovražnika anarhistične revolucije, razumi, samo navidezno, v resnici pa podpiraj revolucionarje z vsemi silami. Govoril sem. Preden pa te ostavim, pa ti hočem pustiti mal spomin, da ne boš morda pozneje dvomil o moji navzočnosti. In misli na 10. junij!

Vse to je videl gospod Prillat s svetlimi črkami napisano na temni steni. Pisava je ostala še dobro minuto potem, ko je bila zapisana zadnja beseda, nato pa je hitro obledela in izgubila popolnoma. Obanem se je razpršil tudi fantom.

A nekaj drugega zbudi v tem trenutku pozornost gospoda Prillanta. Na

pisalni mizi nekaj zaropče in rado-vedno se minister ozre tja. Čujta, kaj je videl: Srebrni pečatnik s slonokoščenim držajem — z zaščitnicama njegovega imena — katerega se je minister posluževal za pečatenje posebno važnih pisem, pečatnik, ki je bil dokaj težak, in ki je navadno ležal poleg pečatnega voska in vžigalnice v malini odprti škatlici na levem koncu pisalne mize tik poleg telefonskega aparata, ta pečatnik torej se dvigne nakrat iz škatlice, in vžigalnik se sam od sebe prižge. Pečatnik zaplava v zrak in obisto-ji nekaj hipov nad plamenom vžigalnika, potem pa zdrči po zraku in se z bliskovito naglico spusti na mini-strovo roko in obliži na njej. Pod silo udarca in od bolečine se gospod Prillat ne more vzdržati, da ne bi zakričal in vrnul roko. A pečatnik mu sledi, obsedi še trenutek na roki, nato pa splava zopet v zrak, zdrkne na mizo in pade v škatlico poleg ugaslega vžigalnika...

Gospod Aleksander Prillat mu sledi z očmi, nato pa se ozre na svojo ranjeno roko: pečatnik je pustil na njej rdečo sled, iz katere sta se jasno razločili vžigani zaščitnici A. P.

Gospod Prillat si s alno omoči žgočo malo rano. Nato se ozre okoli sebe, in ko ne opazi ničesar več nenavdnege, vstane in začne korakati po sobi gori in dol. Čelo mu je narezano v težke gube in oči mu žalostno zro iz resnega obraza, a hipoma se vzrav-na in heroična odločnost mu zasije v lica. Minister premišluje... Četrti ure mine... Gospod Prillat stopi k tele-fonu in zgrabi govornik.

Počasi, resno in mirno govori v telefon:

«Halo, halo!... Jaz sem, dal... Prosim Gobelins številko 26-62.»

S slušalom na ušesih čaka. Nato:

«Halo! Tam Gobelins št. 26-62?»
«...»
«Želim profesorja Lourmela... tu-kaj Prillat.»
«...»
«Da!»
Minuta mino.
Potem:
«Halo! Lourmel?... Da! Dobro! Pravkar se je tu, v mojem kabinetu, pripetilo nekaj nenavadnega, izredno resnega. Moram z vami o tem čimprej govoriti.»

«O, o, bogami!... Stvar je narav-nost neverjetna!...»

«Seveda, prijatelj dragi!... Čez eno uro?»

«Pravi!... Točno v eni uri sem pri vas... Da.»

Gospod Prillat obesi govornik na aparat.

Potem pozvonil in odklene vna tri vrata. Sluga vstopi.

«Prigite luči in prezračite sobo, Firmini! mu ukaže gospod Prillat.

«Potem mi pa prinesite skodelico črne kave. Ob osmih odidem in se vrnem ob enajstih. Če želi medtem kdo av-dijence, naj me počaka. Sprejemal bom do dvanajstih.»

«Kakor ukažete, gospod predsed-nik.»

Sluga odpre okna. Gospod Prillat vsrkava željno sveži jutranji zrak in uživa z naslado svetlobo solčnih žarkov. Nato popije kavo, ki mu jo je prinesel Firmin, in si prižge cigareto. Rodeč po sobi gori in dol, premišluje o tem, kar je pravkar doživel. Potem vzame v roke liste, na katerih je imel napisane glavne misli svojega govora, in jih še enkrat preleti z očmi. Nato jih zaklene v predal, vtakne ključ v žep in pozvonil slugi, zahtevajoč svoj klobuk in rokavice, in odide dol. Pred vrati ga je že čakala limuzina.

«Rue Nansouty!» ukaže šoferju.

Dvajset minut kasneje je gospod Aleksander Prillat v hiši Nyctalopovi.

Corsat ga sprejme in ga vede v sobo, kjer je čakala Laurence Paill.

«Stopite z menoj!» ga povabi Lour-mel in ga prime za roko ter ga vede v sredino sobe. Na postelji je ležala Laurence, blede kakor smrt, taka, ka-kor jo je videl gospod Prillat pred dvema dnevoma. Bolničarke ni bilo pri njej.

«Ne razumem, kaj je z njo,» pravi Lourmel, in iz njegovega glasu odseva bolest in prižajen bes. «Pred četr-ti ure je doživela strašno krizo, in zdaj je zopet ne živa ne mrtva kakor je bila poprej. A preden jo je napadla kriza, je videla fantom... fantom Luciferja. Govoril je z njo in ona mu je odgo-varjala. Tudi gospa Delégis, njena streljica, je videla fantom in slišala njegov glas. Sporočila mi je natančno vse, kar je videla in slišala. A tudi njo je napadel tako silen strah, da sem jo poslal v posteljo. Madame Urtu, druga streljica, čuje zdaj pri njej. Poslušajte, kaj se je zgodilo!»

Gospod Lourmel pove v kratkih be-selah, kar mu je prej povedala gospa Delégise.

«In vi?» vpraša Prillanta.

«Evo vam, dragi prijatelj!» odgovori ministrski predsednik z vzvišeno mir-nostjo v glasu, ki se mu jo je kljub strašnim dogodkom posrečilo ohraniti.

In mu pove vse, kar je dogodilo v njegovem kabinetu na trgu Beauvan-ter mu pokaže svojo ranjeno roko.

Profesor pridružno zakolne.

«Treba bo o vsem tem obvestiti Nyctalopa,» meni čez hip.

«Seveda,» odgovori gospod Prillat.

«To nalogo prevzamem jaz.»

Krč mu zvije obraz in vlaga mu omoči oči, iz njegovega glasu pa od-seva vsa neskončna očetovska skrb in bojazen, ko pravi:

«Nyctalope je edini človek, ki mi more rešiti mojega uboga Henrija.»

«In frenal!... In Laurence! In nas vsi! In koliko drugih nesrečnoževl!... Usoda vsa civiliziranega človeštva, dragi prijatelj, in posebno še franco-skega naroda, leži v njegovih rokah.»

Moža si stisneta roke in se molče zastrmijo.

Oddaljeno zvonjenje električnega zvonca ju vzdrami.

«Telefon!» šepne Lourmel.

Nato pomisli:
«Pojdiva! Uboga Paill očitno takih nekaj trenutkov sama.»
Oba odideta iz bolniške sobe in sta-pita v Nyctalopov delovni kabinet, od-koder se je čul zvonec. Gospod Lour-mel vzame govornik v roko:
«Halo!... Da... Kdo? d'Arbol?... Kaj, za boga... kaj?...»
Lourmel migne Prillantu, ki si na-stavi drugo slušalo na uho. In oba ču-jeta besede, ki jima najete lase. Ma-thias Narbonne mrtvi! Samomor!... Da je mrtve, možno!... Toda samo-mor, ne, ne, nemogoče!...

«Nemogoče! nemogoče!» ponavlja Lourmel v telefon. «Pokažite malo, d'Arbol! Gospod Prillat vam bo po-slal policijskega ravnatelja. Ne, ja, ne morem priti. Tu so se dogodile stvari, ki... A bolje je, da zdaj ne govorim. Saj je itak nepotrebno. Pu-stite tam vse, kakor je, in čakajte mirno, da pride policijski ravnatelj. Danes popoldne pridem mogoče tudi jaz k vam, da se prepričam... In nič pisma?... Nič? Da ni pisal ne vam, ne meni, ne Prillantu?... Ne, ne!... To ni bil samomor... Za to stvarjo mora čitati kaka skrivnost... Ne obupajte, moj dragi!... Upam, da bomo kmalu na jasnem... Da, pravi, Lourmel obesi slušalo nazaj, prav-tako Prillat. Moža se spogledata. In minister reče:

«Vi mislite, da ga je ona pošla usmrtila?»

«Ne mislim, in bogme, prepi-šan sem!...»

«Tudi o tem obvestim Nyctalopa.»

«Se razume.»

«Želel bi, da se še danes zvečer sni-leva, če vam je prav. Ko bo seja v zbornici končana.»

«Pridite k meni na večerjo, če uteg-nete.»

«Pridem.»

«Torej na svidenje zvečer!»

«Na svidenje!»

In medtem ko hiti gospod Prillat v avtomobil, se vrne profesor Lourmel k Laurenci Paill. Njemu mrtvecu, ki ga dozdaj vsa njegova umetnost še ni mogla vrniti v življenje.

Mali oglasi

Obenem s državnim davkom na izdane ure od 20 besed Dln 5", vsaka redakcija plača 50 par-ov, — Plača se vedno naprej (tako tudi v zemlji), na vsaki strani s odzračno a upravn. in, ako je vprašanje priročna znanja za odgovor ter manipulacijske priročnice (t. Oml).

Pouk
Temeljiti klavir. pouk
na začetniški letnici. Naslov:
Bleiselsova cesta 5/II. dno 17449

Akademik
bi inštruiral srednješolca in
vseh predmetov, osebno in
matematični, fiziki, deskripti-
vi ter lažni in francoski.
— Cenjene ponudbe pod šifro
„Inštruktor“ na upr. „Jutra“
17932

Službe
(iščejo)
Dojilja
popolnoma zdravo dekle, 18be
službo dojilje. Event. vzame
otroka na dom. Cenjene po-
nudbe na upravo „Jutra“ pod
„Ama“ 17694

Deklica
14-16 let stara, se sprejme
v otrokom. Ponudbe sprejema
Mibber Hizon, fotograf, Val-
vasorjev tra 7, Ljubljana.
17525

Kuharico
zanesljivo dekle, ki zna sa-
mostojno kuhati ali kuharico,
ki opravlja vsa hitna dela,
se sprejme v dobro hišo na
deželi. Plača po dogovoru.
— Nagro 15. januarja. Navod
pove upr. „Jutra“ 18006

Trgovski pomočnik
glasjača moč, vajkline prost,
se sprejme v trgovino spece-
rije in delnih pridnikov.
— Ponudbe na upravo „Jutra“
pod „Majša moč“ 17981

1 ključ. pomočnika
to 2 vajenca sprejemajo takoj
brez hrane in stanovanja.
SLANOVIC Ključavničarstvo,
Ljubljana, Šelenburgova ulica
8. 6.

Gaterista
čezprijemna in zanesljiva, za
polnopravni, sprejemam ta-
koj. Ponudbe s prepisi spri-
čeval na: MIN Tomič. Vrh-
nika. 17982

Privatnega slugo
zdrav, poslušnega, mlaj-
šega moška, ki je vešč doma-
čih opravil in se lahko la-
kože v referenčami, se sprej-
ma. Hrana in event. tudi stan
v hiši. Plača po dogovoru.
— Dejviti se je v upr. „Jutra“.

Dekle
čezprijemna domača kuhin-
je in 3 letnemu otroku, se
sprejme takoj ali pa po no-
vem letu. Naslov pove upr.
„Jutra“ 17948

Učence
za damsko in moško kro-
fajeto, se sprejme. Predsta-
viti se v konfekcijski trgovini
v Prešernovi ulici od 4. ja-
nuarja naprej. 18095

Reizbar
ki bi znal tudi slati, se 18be.
Ponudbe na A. T. Ljubljana,
Linhartova ulica 8. 18080

Mesto urednika
razpisujemo za svoje društvo-
no glasilo „LOVEC“. Plači
10.000 Dln za 24 števk.
— Oznati se more le na stro-
kovno in jezikovno usposo-
bljeno prosilce. — Ponudbe do
15. januarja 1924 na naslov:
„Slovensko lovsko društvo v
Ljubljani“, Miklošičeva cesta
št. 6. 18045

Službe
(iščejo)
Dojilja
popolnoma zdravo dekle, 18be
službo dojilje. Event. vzame
otroka na dom. Cenjene po-
nudbe na upravo „Jutra“ pod
„Ama“ 17694

Mesta išče
v pisarni, trgovini ali hotelu
kot blaginjskega, gospodina
s trgovsko šolo. Vstopi takoj.
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod „A. M. 800“ 18017

Kmetijske dekle
vajeno domačih del in neko-
liko šivanja. 18be primerno
službe v Ljubljani ali okolici.
Naslov pove upr. „Jutra“ 18001

Čevljarski pomočnik
star 19 let, 18be slušbe, naj-
raje na deželi. Naslov pove
upr. „Jutra“ 17907

Elektrotehnik
kot konstruktor in delavec bil
zaposlen pri več tvrdih, 18be
primerno zaposlitev pri več-
jem elektro-podjetju, trgovini
in podobno. Cenjene ponudbe
pod „Elektrotehnik“ na upr.
„Jutra“ 17930

Kontoristinja
zmožna vseh pisarniških del,
tudi premeniti službo. — Ori-
tudi kot blaginjskega. Po-
nudbe pod šifro „Vestna“ na
upr. „Jutra“ 18005

Medistinja
dobra moč, se išče proti do-
brbi plači. Naslov pove upr.
„Jutra“ 18081

Kot pisarniška moč
ali kot blaginjskega. Šel
vstopiti v službo gospodina
s listno pis. prakso. Ore tudi
na deželo. Naslov pove upr.
„Jutra“ 18087

Pisarniška moč
kot korespondent in knjiž-
ničar, zmožen slovenskega
nemškega, francoskega in an-
gelskega jezika, se sprejme.
Ponudbe s zahtevno plačo na
upr. „Jutra“ pod „Vestna“ ob
Savi. 17984

Lotno bilanco
trgovcem, obrtnikom, podjet-
nikom, sestavi vsakega v knji-
govodstvo. Daje tudi navedi-
le za samostojno sestavo bi-
lance. — Ponudbe na upr. „Ju-
tra“ pod šifro „Bilanca“ 17765

Prodaj
Umetniške razglednice
Zahtena cena: 100 komadov
Dln Priporoč. M. Tisler
Ljubljana 231

Specijalna zaloga
simfonjske glasbe (double, pal-
merston, flaut) ter izgovor-
jenih simfonik, razpisov,
ulstrov in vakovratnih ob-
leki, Drago Schwab, Ljubija,
na Dvorci trg 3. 244

Dvokolesa
maš motorji, otroški vo-
diki, šivalni stroji in pover-
matika najceneje „Tribuna“,
Ljubljana, Karlovaška cesta 4
102

Zlata moška ura!
„Schaffhausen“ najlepše in
najcenejše bostojno ali nora-
letno darilo, a lepo slako ve-
rišico, prodaj za brezkuku-
renčno cene 5500 Dln. Vpraša
naj se na Bleiselsovi cesti 1,
I. nadstropje, pri Lavrenciču.
17782

Pulardi
s mlekom opitani in vseh vrst
drugo perutnino za bostine
praprtnice in novo leto nudi
tvrdka Kmet & Lubišna, Sp.
šiška 290. 17720

Milinska oprava
bramova, za 5 kamnov s vod-
nimi klonci, palčica kola,
milinske blagane, kompletne, se
prod. — Naslov pove upr.
„Jutra“ 17702

Turino-Fiat Typa 501
v dobrem stanju, se čeno
p. r. d. a. Polve se: Koligo-
vernička Bivica, Sv. Petra cesta
št. 29. 17507

Vse damsko konfekcije
razpisujemo pod lastno ceno,
dokler je še kaj zalogo. P. r. d.
Lukič, Pred škofovo stev. 19.
17231

Bukovo ogije
nudi največje št. 5 kila.
Mirje št. 4. 230

Pletilni stroji
v številkah 4, 5, 6 in 10,
val dobro učešni, do sedaj v
obratu, se radi velikih pre-
naredb in pomankanja pro-
stora, selo ugodno takoj od-
dajo. Pletilna industrija Ci-
ril Vajt v Kranju. 1657

Drva
ca 40 vagonov, bukova cepa-
lica s 10 odst. okroglin in
spomladni sečnje, prodamo po
2750 Dln za 10 ton franko
vagon. Vprašanje na Gradci-
sko oskrbništvu Bostanj ob
Savi. 17984

Vel. salonska kredenica
skoraj nova s marmornato
ploščo, se prod. — Več se ve
v upr. „Jutra“ 17935

Moški šivalni stroj
predvojno blago, se prod. —
Skoraj nova frak-obleka in
služiljska postelja (Feldbett).
Ogleda se na Gospodarski ce-
sti 6 pri z. Dertaj. 17999

Gospodinje!
Snažite Vase parkete in lin-
oleum samo 5.
6873

„KOMET“
tek-šin delilom
Prihranite si mnogo denarja
in buda, ker je veliko cenejše kot
druga mašina, vama pa jako iz-
da se je čistože! — tem delilom
olajšo lahko.

Dve porziški preprogi
kresni, se prod. za 1300 Dln na
Emonski cesti št. 2/1 pri
Helic. 18041

Damski plašč
disto novo za srednjo postavu,
se prod. za 1300 Dln na
Emonski cesti št. 2/1 pri
Helic. 18041

Filatelisti!
Velja zbirka snamk, se ugod-
no prod. Polve se v trafiki
Sever, Šelenburgova ulica.
18021

Šivalni stroj
za diviljo, predvojno blago
se prod. na Poljski cesti
št. 85. 18019

Bukova drva.
Sumaka uprava v Bohinjski
Bistrici prod. ca 700 prw
neprebranih bukhih drv v
dveh partijah v bližini v
Dolne in ca 3,5 km od po-
staje Boh. Bistrica. Pravilni
kolovozne ponudbe naj se
spojijo na Sumsko upravo
do 2. januarja 1924. 18038

Fotografski aparat
z vsemi potrebnimi, se
prod. po ugodni ceni. Naslov
pove upr. „Jutra“ 18030

Šivalni stroj
in pisalni miza, napredaj. —
Stroj je najnovejšega siste-
ma, zaprt ter rahen tudi za
vrnanje novorojenca in vsesja.
Miza je velika in prostorna
iz mehkega lesa. Vprašanje
na upr. „Jutra“ pod šifro
„Šivilja“ 18082

Da se smanjša moja
ogromna zaloga
perja in puha
dajem popusti v ceni
20 %
C. J. Ramann, Ljubljana
Naslov I g. 8. 6741

Finna šivilja
se pripravila, izdeluje plašče,
kostume ter tosieta polovico
cenoje in izvrši takoj po na-
robiti. — Kje, pove upr.
„Jutra“ 18031

Zavod za hakrenje
in nikanje delov koles, auto-
moblov in vseh ostalih stro-
jev. Brednik in drug, Ljub-
ljana, Prešernova ulica 6.
18551

Sir
trapištevski la po 30 Dln
franko postaja ali pošta Slo-
venija. Bor. 8 bit, Kofevje.
17884

Kupim
Ia bukovega ogija
velaznega, se kupi vsako mo-
nogo. Očerte prošimo franko
vagon ali po Postojna na
„Staniva“, Celje. 17880

Kupimo
vseko množico
vreč
močnatih, 85 kilogram-
skih, celih, brez krp
KRALJ & BOLNA, Ljubljana
Donajška cesta 31.

Stare čezole
vseko množico, plača po naj-
višji ceni I. K. 18. 17079

Kmet-pridelki
Slivovke 45 %
prima domačo, 100 l po 100
K liter, se prod. Za prist-
nost se jamči. Naslov pove
upr. „Jutra“ 17996

Seno.
Več vagonov dobrega sena
naprodaj tudi v manjših mno-
žinah. Polve se v upravitelj-
stvu grašnice na Kodeljevem,
Mesta pri Ljubljani. 18042

Novo spalnice
iz čezprijemnega, hrastovega,
orehovega in mehkega lesa,
ima v zalogi in pripravi Pav-
el Konec, strojno mizarstvo,
Mengeš 50. 17861

Prej, ko kupite obutev,
si ogleda
KARO.
čevlie
pri trdk
Dragotin Roglič
v Mariboru
Koroška cesta 19.

Stanovanje
Zamenja se stanovanje
obstoječe in 1 večje sobe in
kuchinje s pritlikalnimi a sta-
novanje, obstojem in 2-3
sob in kuhinje s pritlikalnimi,
po možnosti v bližini Belgij-
ske vojašnice. Ponudbe je po-
slati pod šifro „Zamenja sta-
novanja“ na upr. „Jutra“ 17787

Stanovanje na deželi
meblirano ali nemeblirano, s
električno razsvetljavo, blizu
postaje, lep mirno kraj, se
odda tudi za daljšo dobo v
najem na več rodbin. Vpra-
šanje na upr. „Jutra“ 17999

Soba
pramo ali opremljeno, 18be o
1. jan. 1924 bandna uradnica.
— Ponudbe pod „Takoj“ na
upr. „Jutra“ 17993

Soba
s separatnim vvhodom, elektr.
razsvetljavo, parketi, s šitir-
kom in vsem perlom, se odda
za 500 Dln. Predplačniki sa
4 mesece imajo prednost. —
Ponudbe pod šifro „Mirno“
na upr. „Jutra“ 17990

Kot sestannovalec
se sprejme na stanovanje po-
spod. — Naslov pove upr.
„Jutra“ 17938

Na stanovanje in hrano
se sprejme 1-2 dijaka
(dijakinja). Naslov pove upr.
„Jutra“ 18032

Dve mršavi goski
obnoja tačeta dva pitana go-
skata v srbo skupnega ka-
zanja. Dopise pod „Goske iz
Liba“ na upr. „Jutra“ v
Mariboru. 18051

Pohištvo na obroke
dokler traja zaloga, nudita
Erman & Arhar, mizarstvo v
št. Vidu na Ljubljano št. 4.
Zahtevajte cenik! 17896

Pozor, trgovci!
Nagajanje, da vsa otvorila
novo trgovino in izdelovalnic
čepic, ter izdelujejo vsa kro-
jaska dela po naročilu in p-
meri vedno za 20 odst. ce-
neje kakor drugod. Trgov-
poseben popust. Šorn & Cigli-
v Kranju št. 28. 17805

Majhna sobica
v bližini sv. Petra ceste, v
hiši. Cenj. ponudba na upr.
„Jutra“ pod šifro „Sobica“
18051

Majhna sobica
opremljeno, če mogoče s naj-
trkom, iste mirna gospodina
s 2. jan. Ponudbe na upr.
„Jutra“ pod šifro „Sobica“
18032

Mesečna soba
18be soliden gospod samo pri
bolji družini; najraje v bli-
žini vladne palače. Ponudbe
pod šifro „Miren“ na upr.
„Jutra“ 18048

Dijak
srednješolac, se sprejme na
hrano in stanovanje k bolji
družini. Naslov pove upr.
„Jutra“ 18081

Lepo sobo
če mogoče s uporabo salona,
separirano, v sredini mesta,
se išče za mirnega gospoda,
odličnega položaja. Ponudbe
pod „Soba 1.“ na upr. „Ju-
tra“ 18076

Mesečna soba
opremljeno, s posebnim vho-
dom in elektr. razsvetljavo,
Mže za takoj soliden privat-
ni uradnik. — Cenj. ponudbe
pod šifro „Soliden“ na upr.
„Jutra“ 18084

Sobica
se odda soliden osebi. —
Naslov pove upr. „Jutra“
18094

Lokal
Pekarijo
dobro 18be, kupim v mestu
ali na deželi za takojšnjo ali
poznejši prevzem. Eventualno
bi je vzel tudi v najem po
ugodnih pogojih. Ponudbe na
upr. „Jutra“ pod „Sikrno
plačilo“ 17912

Trgovski lokal
iščem v najem v prometnem
krajku bodisi na deželi ali v
mestu. Naslov pove upr.
„Jutra“ 18050

Trgovina z meš. blagom
in agnatojem na selo pro-
metnem kraju, se odda v na-
jem neobremenjeno trgovcu.
Po osebnem dogovoru. Naslov
pove upr. „Jutra“ 18037

Pekarije
na Dolenskem, dobrodotno,
prodaj. Naslov pove upr.
„Jutra“ 18091

Doplsovanje
Opozorilo!
Za male oglase priročne
pod naslovom „Doplsovanje“
se računa dvojna cena „Ma-
lih oglasov“. — Upr. „Jutra“

D